Ազգ
Azg
armenian daily
29 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 16 (2701)

Ռուսաստան-Ուկրաինա սահմանագիծը հստակեցվեց

Պուտինը խստացնո՞ւմ է դիրքորոշումն Իրաքի նկատմամբ

Չորս տարի տեւած բանակցություններից եւ սուր բանավեճերից հետո երեկ Կիեւում նախագահ Վլադիմիր Պուտինն ուկրաինացի իր պաշտոնակցի՝ Լեոնիդ Կուչմայի հետ պայմանագիր ստորագրեց Ռուսաստան-Ուկրաինա ցամաքային սահմանի մասին, որը ձգվում է 2063 կմ: Պայմանագրի ստորագրման արարողությունից հետո երկու նախագահները մամլո ասուլիս տվեցին, որի ընթացքում Վլադիմիր Պուտինը բավական կոշտ արտահայտություն արեց Իրաքի հասցեին: Ռուսաստանի ղեկավարը հայտարարեց, որ իր երկիրը կփոխցնի դիրքորոշումը Բաղդադի նկատմամբ, եթե վերջինս մերժի ամբողջական համագործակցություն ցույց տալ ՄԱԿ-ի տեսչական խմբին: Վերլուծաբանների կարծիքով սա նորություն է Մոսկվայի դիրքորոշման մեջ եւ կարող է սկիզբ դառնալ իրաքյան ճգնաժամի հարցում Ռուսաստանի քաղաքականության փոփոխության: Հիշեցնենք, որ Կիեւում այսօր իր աշխատանքները կսկսի ԱՊՀ հերթական՝ երկօրյա գագաթաժողովը, որին մասնակցելու համար երեկ հետմիջօրեին Ուկրաինայի մայրաքաղաք մեկնեց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Գագաթաժողովի շրջանակներում նախատեսվում է վերջինիս բազմակողմ հանդիպումը Ռուսաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների եւ երկկողմ հանդիպումը նախագահ Շեւարդնաձեի

ԲԱՆԱԿ-11

Հզոր բանակը անվտանգության երաշխավորն է

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Անցյալ տարի Հայաստանի խորհրդարանում ընդունված «Տոների եւ հիշատակի օրերի» մասին օրենքով հունվարի 28-ը ամրագրվեց որպես Հայոց բանակի օր: Հայաստանի Հանրապետության բանակն իր ստեղծման այս 11 տարիների ընթացքում կայացավ, հզորացավ եւ այսօր մեր երկրի անվտանգության գլխավոր երաշխավորն է: Արցախյան ազատագրական պայքարի տարիներին ծեւավորված կամավորական խմբերը հետագայում դարձան կանոնավոր բանակի հիմքը: 1992 թ. հունվարի 28-ին եղավ պաշտպանության նախարարի առաջին հրամանը:

Այսօր, Հայոց բանակի 11-րդ տարեդարձի օրը, ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, բարձրաստիճան այլ զինվորականներ այցելեցին Եռաբլուրի Պանթեոն՝ հարգանքի տուրք մատուցելու նահատակների հիշատակին: Նրանք ծաղիկներ դրեցին Վազգեն Սարգսյանի եւ Զորավար Անդրանիկի շիրիմներին:

«Հայոց բանակն այսօր ի վիճակի է պաշտպանելու մեր երկրի ինքնուրույնությունը: Բանակի 11-րդ տարեդարձի կապակցությամբ այս տարի մեծ տոնակատարություններ չեն կազմակերպվել՝ քաղաքական շահարկումներից խուսափելու համար. երկրում տեղի են ունենում նախագահական ընտրություններ եւ որպեսզի չփորձեն հարցը չարչրկել, ասել, թե բանակը միջամտում է, ես խնդրել եմ հանրապետության նախագահին, որ որեւէ պարգեւատրում չկատարի 11-ամյակի կապակցությամբ», պատասխանելով լրագրողների հարցերին ասաց պաշտպանության նախարար Ս. Սարգսյանը:

Նախարարը վստահեցրեց, որ ամեն օր աշխատանքներ են տարվում ՀՀ զինված ուժերի հզորացման ուղղությամբ: Նրա խոսքերով, 2003 թ. եւս շարունակվելու է ակտիվ համագործակցությունը Ռուսաստանի Դաշնության հետ:

ՔԱՐՈԶԱՐՇԱՎ

Արմավիրը գյուղատնտեսական մարզ է

Երեկ այստեղ այցելեց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի Արմավիրի մարզ կատարած նախընտրական հասայցը սկսվեց 82-րդ ականազերծման կենտրոնից: Այն ստեղծվել է 1 տարի առաջ ԱՄՆ կառավարության հատկացրած գումարներով: Այստեղ արդեն

ARMENPRESS

մի քանի տասնյակ սակրավորներ են պատրաստվել, Բելգիայից ականներ որոնող շներ են բերվել: Տավուշի մարզի մի շարք հատվածներում կենտրոնն արդեն իրականացրել է ականազերծման աշխատանքներ, դրանք այս տարի կշարունակվեն ինչպես նույն, այնպես էլ Սյունիքի մարզում: Այդ նպատակով, ինչպես տեղեկացանք ՀՀ զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, գեներալ-գնդապետ Միքայել Հարությունյանից, այս տարի բյուջեից հատկացվել է 50 մլն դրամ:

Ականազերծման կենտրոնից հետո նախագահն այցելեց հարեւանությամբ գտնվող զորամասը, որտեղ ողջունեց եւ բանակի օրվա առթիվ շնորհավորեց այստեղ իրենց ծառայությունն անցկացնող զինվորներին եւ սպաներին: Օրվա ընթացքում Ռոբերտ Քոչարյանը եղավ նաեւ մեկ այլ զորամասում, բայց մինչ այդ նրա այցելության հաջորդ վայրը գինու-կոնյակի «ՄԱՊ» ձեռնարկությունն էր:

Տես ➧ էջ 2

Քվեարկողների արտակարգ պասիվություն Իսրայելի խորհրդարանական ընտրություններում

Երեկ Իսրայելում կայացան խորհրդարանական ընտրություններ, որոնց առաջին արդյունքները հայտնի կդառնան այսօր կեսօրին: Սակայն արդեն նախօրոք կարելի է համոզվել, որ Իսրայելի պետության պատմության մեջ ցածր ամենապասիվ մասնակցությամբ հասկանալով ընտրությունները կլինեն: Քվեարկելու իրավունք ունեցող 4,8 մլն քաղաքացիներից երեկ գիշեր ժամը 21-ի դրությամբ ընտրողների 54 տոկոսն էր քվեարկել:

P-PHOTOLURE

Նման պասիվության պայմաններում, պնդում են տեղի վերլուծաբանները, Արիել Շարոնի «Լիկուդ» խմբավորման հաղթելու շանսերը զգալիորեն մեծանում են: Նման հնարավորությունը շեշտում էին նաեւ վերջին հարցախույզները, որոնց համաձայն Արիել Շարոնը հաղթանակ կտանի իր գլխավոր մրցակից՝ Աշխատավորական կուսակցության առաջնորդ Ամրամ Միցների նկատմամբ: Այդ պարագայում Շարոնը նորից կկազմի իր կառավարությունը: Այդ փաստը կնշանակի, որ իսրայելցի քվեարկողները չեն ցանկանում փոխել երկրի ղեկավարությանը, նրա վարած քաղաքական կուրսը: Ինչպես երեկ ծեւակերպեց վերլուծաբաններից մեկը, միջին իսրայելցին մտածում է, որ «տագնապի ժամանակ ղեկավարություն չեն փոխում, նույնիսկ եթե այդ ղեկավարությանը չի հաջողվել երկրում խաղաղություն եւ անվտանգություն ապահովել, տնտեսական բարգավաճում բերել»:

Ավելացնենք, որ ընտրություններն անցնում էին արտակարգ պայմաններում, պաղեստինյան բնակավայրերն անվտանգության գոտիներով մեկուսացված էին երկրի մնացյալ մասերից:

Թերրի Դեւիսը տարածաշրջան կայցելի նախագահական ընտրություններից հետո

ԲԱՔՈՒ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայ-ադրբեջանական հակամարտության գծով ԵԽԽՎ զեկուցող Թերրի Դեւիսը կուղեւորվի տարածաշրջան Հայաստանի փետրվարյան նախագահական ընտրություններից հետո: Երկուշաբթի հաղորդելով այդ մասին լրագրողների հետ հանդիպմանը, Թ. Դեւիսը, որը նաեւ ԵԽԽՎ-ի սոցիալիստական խմբի ղեկավարն է, նշել է, որ ներկայումս զբաղված է այդ «դժվար եւ նուրբ» խնդրի վերաբերյալ տեղեկությունների հավաքմամբ: Զեկուցողը հայտարարել է, որ այցելելու է Ադրբեջան, Հայաստան եւ Լեռնային Ղարաբաղ, գրում է Բաքվի «525» թերթը:

ՏԱՐԱԾՈՑ

Աթաթուրքին գովաբանած նահանգապետը ներողություն է խնդրում

ԿՈԼՈՒՄԲԻԱ, 28 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հարավային Կարոլինա նահանգի նահանգապետ Մարկ Սանֆորդը ներողություն է խնդրել Թուրքիայի Հանրապետության հիմնադիր Մուստաֆա Քեմալ Աթաթուրքի հասցեին դրվատանքի խոսքեր ասելու կապակցությամբ: Մասնավորապես իր ելույթներից մեկում նա Աթաթուրքին որակել է որպես մեծ բարեփոխումներ անցկացրած: Հասարակական լայն դժգոհության արդյունքում, ըստ նահանգային «Ավգուստա Քրոնիքլ» հանդեսի, նահանգապետը ընդունել է իր սխալը: «Աթաթուրքը մեղավոր է անցած դարասկզբին միլիոնավոր քրիստոնյաների՝ հայերի եւ հույների մահվան համար», նշում է աղբյուրը:

Շվեդիան ուզում է մտնել եվրոյի գոտի

Շվեդիայի իշխանությունները պատրաստակամություն են հայտնել անդամակցելու Եվրոպայի տնտեսական ու դրամական միությանը եւ 2006 թ. հունվարի 1-ից մտնելու եվրոյի գոտի, եթե առաջիկա սեպտեմբերին կայանալիք հանրաքվեն դրական պատասխան տա եվրոյի ընդունմանը: Երեկ այդ մասին հայտարարել է ֆինանսների փոխնախարար Գունար Լունդը շվեդական «Էկոտ» ռադիոկայանով: Նա ընդգծել է, որ նախընտրելի է տնտեսական ու դրամական միությունում ընդգրկվել 2005 թ., իսկ 2006-ից եվրոն շրջանառության մեջ դնել Շվեդիայում: Ռոյթեր գործակալությունը հիշեցնում է, որ Եվրամիության 15 պետություններից ներկայումս եվրոյի գոտու մեջ ընդգրկված են 12-ը. Շվեդիան, Մեծ Բրիտանիան եւ Դանիան առայժմ զգուշավոր դիրք են բռնել: Այդ երեք պետություններից Շվեդիան առաջինն է, որ կոնկրետ ժամկետներում եվրո ընդունելու պատրաստակամություն է հայտնում:

Պ. Ռ.

ՍՊԱՌՈՂԻ ՇԱՀԵՐ

Հույսը արտադրողի խիղճն է

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Մեկ-երկու տարի առաջ երեւանյան շուկաներն առատորեն լցված էին կարագի մի տեսակով, որի փաթեթավորման վրա պարզապես նշված էր «Կարագ» եւ... ուրիշ ոչինչ: Ոչ արտադրողի անուն, ոչ հասցե ու հեռախոս, ոչ գործածման ու արտադրման ժամկետներ: Հասարակական միությունների ահազանգերից հետո, սպառողի շահերը բացեիբաց ոտնահարող այս արտադրատեսակն, ի վերջո, անհետացել է մեր վաճառասեղաններից: Ավելի ճիշտ, ոչ թե անհետացել, այլ ընդմիշտ փոխել է իրացման գոտին: Այժմ նույնօրինակ ահազանգեր են հնչում Վանաձորի սպառողներից: Եվ դժվար է ասել, հանրապետության էլի որ չվերահսկվող վաճառակետում համեմատաբար մատչելի գնի շնորհիվ հեշտ սպառվող ու եկամտաբեր այս արտադրանքը շարունակում է երթը: Նրանք, ում բախտ է վիճակվել գնել այս մթերատեսակից, լավ գիտեն, որ դրա որակը եւս լիովին համարժեք է պիտակավորման հասկանիշներին:

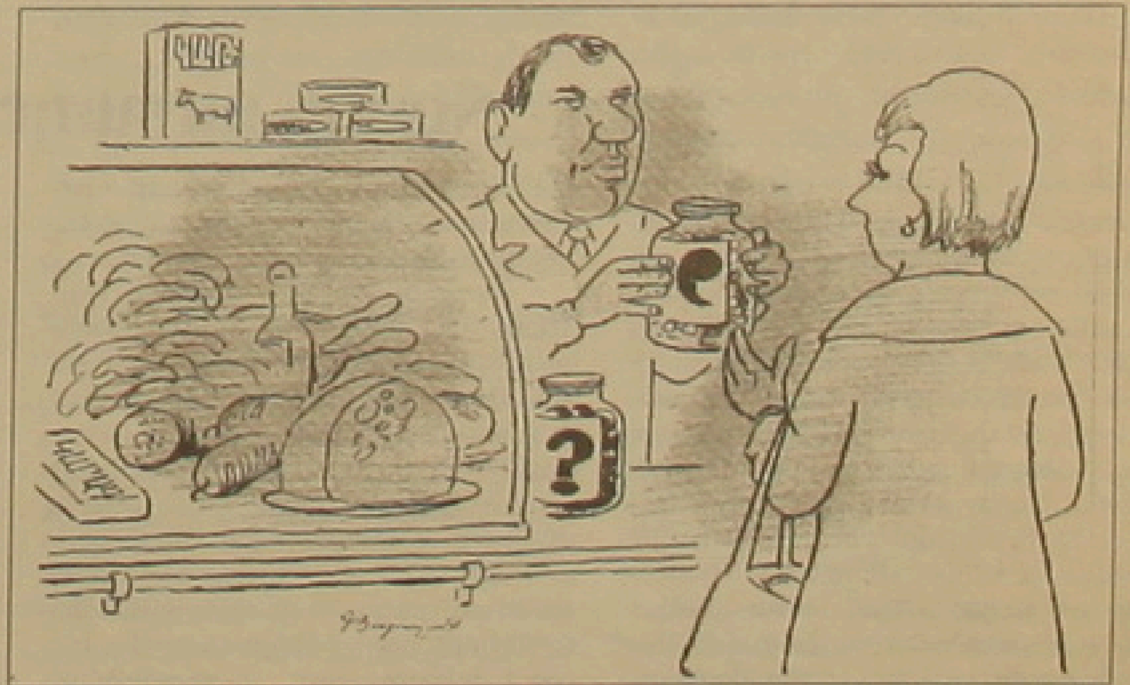

Սակայն պարենային սպասարկման ոլորտում միայն այս արտադրանքը չէ, որ սպառողին ներկայանում է այս տեսքով: Ահա այս մեկը եւս՝ թղթի փոքրիկ կտորի վրա միայն նշված է՝ իրիս: Ոչ քաշի, ոչ բաղադրության, ոչ գործածության ժամկետի մասին ոչ մի նշում: Արտադրողի մասին էլ ավելորդ է խոսել: Այն տպավորությունն է ստեղծվում, թե նա պարզապես թաքնվում է գնորդից, որին հասցեագրել է իր արտադրանքը:

Տես ➧ էջ 2

Նոր քաղաքական ուժ, որ փորձում է վստահություն առաջացնել

Երեկ գրողների միության դահլիճում հավաքված հանրությունը եկել էր իր համակրանքը հայտնելու Րաֆֆի Հովհաննիսյանին: Հավաքի մասնակիցները նպատակ ունեին իրենց վստահած քաղաքական գործչի հետագա անելիքի ծրագրերը եւ ուղղությունը հասկանալու եւ հանրությանը ներկայացնելու:

Վարդան Պողոսյանը Ր. Հովհաննիսյանին ներկայացրեց իբրեւ ՀՀ նախագահի ամենահավանական ընտրվելիք թեկնածուի, եւ այսօրվա տվյալ իրողությունը (Հովհաննիսյանին չգրանցելու) նրա կարծիքով մեր երկրի իրավական չլինելու, օրենքները չհարգելու եւ դատական համակարգի անկախ չլինելու հետեւանքն է: Ըստ նրա, իշխանական համակարգը, որ խոչընդոտեց Հովհաննիսյանին, «միեւնույն է, չի հասնելու իր նպատակին, որովհետեւ այդ մասնակցությունը չմիջնորդավորված լինելու է եւ փետրվարի 19-ին, եւ դրանից հետո ծավալվող քաղաքական իրադարձություններին»:

Վ. Պողոսյանը մեկ անգամ եւս ընդգծեց, որ իրենց հայցը վերաբերող Ր. Հովհաննիսյանի՝ 1991 թ.-ից խախտված իրավունքները վերականգնելուն, օրինական էր եւ հիմնավոր, իսկ հակառակ փաստարկները որեւէ տրամաբանության չեն ենթարկվում:

Մեծ քաղաքականություն մտած Ր. Հովհաննիսյանի համախոհները միակամ էին իրենց հետագա անելիքներում, ըստ որոնց երկրի հետագա արժանապատիվ գոյության պատասխանատվությունը փորձելու է կրել կազմակերպված մի ուժ, որ կկարողանա Հայաստանի քաղաքական կյանքում կատարել էական փոփոխություններ:

Մեր երկրի քաղաքական կյանքում իր նորամուտը գրանցող «նոր ուժի» մասին հայտարարությամբ հանդես եկավ Րաֆֆի Հովհաննիսյանը: Իր թիկունքում ունենալով կայուն ընտրազանգված եւ համախոհների մի զգալի բանակ՝ Ր. Հովհաննիսյանն աննախադեպ համարեց զորակցության այս ուժն իր կյանքում: Իրենք ելնելով Հայաստանի մարզերում, գյուղերում ու քաղաքներում վերջին ամիսներին իրենց ուսումնասիրություններից եզրահանգել են, որ «ազգը սպասում է քաղաքական նոր որակի ուժի»:

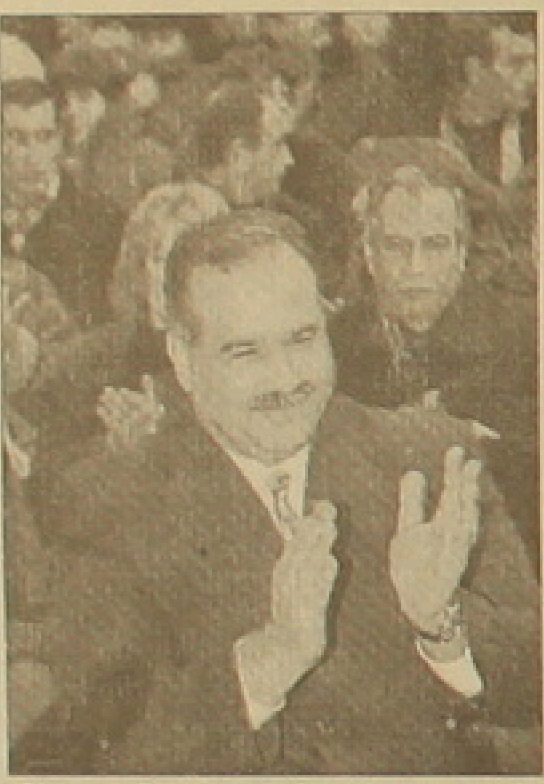

Պրն Հովհաննիսյանը երեկ հայտարարեց այդ ուժի սկիզբը, որ կրում է «Ժառանգություն» անվանումը: Համակիրների թիվն ըստ իրեն ավելի քան 50.000 է, իսկ վաղվանից սկսելու է նոր մասնակիցների արժանագրումը: Հայաստանի քաղաքական բոլոր գործընթացներին սկսած նախագահական ընտրություններից եւ խորհրդարանականով շարունակած, իր մասնակցությունը բերելով, «Ժառանգությունը» վստահ է իր գործելակերպին, իր հաղթանակին: Իսկ թե ինչպիսին կլինի նախագահական ընտրություններին իրենց մասնակցության եղանակն ու դիրքորոշումը, հանրությանը կներկայացվի մեկ շաբաթ անց:

«Մենք միասին վերջ ենք տալու մեր երկրի տեւական շահերի գերակայման հետեւանքով ստեղծված այս ծանր կացությանը: Փաստելու ենք, որ ժողովրդի վստահությանը չարժեն ոչ մի աթոռ ու պաշտոն: Մենք տերն ենք մեր ժառանգության՝ լավին ու վատին, դրվագին եւ ամբողջին», ասված է հայտարարության մեջ:

Ր. Հովհաննիսյանը պատշաճորեն հարգեց Հայոց բանակի օրը, եւ դահլիճը 1 րոպե լռությամբ հիշեց նահատակված բոլոր հայորդիներին:

Երեկ գրողների միության դահլիճում ոգեւորության կողքին կար նաեւ մտահոգող մի կասկած, իսկ ինչով է տարբերվելու այս նոր քաղաքական ուժը մյուսներից. միայն առաջնորդո՞վ, ինչ սկզբունքային տարբերություններ եւ ինչ նոր մոտեցումներով են փորձելու շահել մեր վստահությունը: Որտե՞ղ որոնել այն երաշխիքները, թե իշխանության ձգտող այս նոր ուժը նույն հուսախաբությունը չի պատճառի մեզ, ինչ 88-ին հաջորդած տարիներին եւ ընդհանրապես:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Կարծում ենք՝ ճիշտ ենք վարվել

«Ազգի» ինտերնետային էջի ընթերցողներից Վաչե Իսքեջյանը Տորոնտոյից (Կանադա) անգլերեն հետեւյալ նամակն է ուղղել մեր խմբագրությանը.

«Հուսախաբվեցի՝ տեսնելով, որ ձեր ինտերնետային էջերում գովազդում էք ամերիկյան հյուպատոսական ծառայությունները Հայաստանում: Արդյոք «Ազգը» գովազդում եւ քաջալերո՞ւմ է հայերին լքելու իրենց հայրենիքը: Ինչպիսի՜ ամոթ»:

Նախ հասկացնենք, հիշյալ նյութը, որը հրապարակվել է մեր թերթի հունվարի 18-ի համարում եւ թողարկվել նույն թվակիր ինտերնետային էջում, գովազդային բնույթ չի կրում, դրա համար էլ մեր թերթը չի վճարվում: Երկրորդ՝ հրապարակելով այդ նյութը եւ, միաժամանակ, խոստանալով պարբերաբար անդրադառնալ Հայաստանում Մ. Նահանգների հյուպատոսական ծառայության նորություններին, ամերիկյան մուտքի վիզա ստանալու ընթացակարգի փոփոխություններին, մեր նպատակն է, ինչպես հստակորեն ձեւակերպել ենք հրապարակման սկզբում, օգնել մեր քաղաքացիներին իրազեկ դառնալու ընթացակարգին, վճարման սակագներին, խնայել նրանց ժամանակը եւ, ամենակարեւորը, զերծ պահել նրանց ամեն տեսակի «միջնորդական» ծառայությունների ծուղակն ընկնելու փորձությունից: Երրորդ՝ ի գիտություն Ձեզ եւ մեր մյուս ընթերցողների տեղեկացնենք, որ Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանությունն ընդհանրապես ներգաղթային վիզա չի տալիս: Հետեւաբար չի կարող խոսք լինել հայրենիքը լքողներին քաջալերելու մասին: Իսկ եթե, այնուամենայնիվ, ոմանք ոչ ներգաղթային վիզան օգտագործում են Մ. Նահանգներում հաստատվելու համար, դա մեր մեղքը չէ, այլ մեր ցավը:

Վերջում կուզենք տեղեկանալ, պրն Իսքեջյան, թե դուք ո՞ր երկրից եք գաղթել Կանադա եւ ինչպե՞ս: Ինչո՞ւ չեք ներգաղթում Հայաստան:

Հույսը արտադրողի խիղճն է

Սկիզբը՝ էջ 1

Ինչի՞ց է խուսափում, հարկային տեսուչների տեսադաշտի՞ց, որովհետեւ եթե «այլ» ունենային, մանրածախ առեւտրի տարածքն այսքան հարուստ չէր լինի նման տեսականիով: Ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալած սուբյեկտի կամ վաճառող անձի մասին տեղեկատվության բացակայությունը բացառում է ձախ արտադրողի համար կարեւոր մի իրողություն եւս. նրան պաշտպանում է նաեւ տհաճ անակնկալներից, բողոքներից կամ գրեթե անհնարին դարձնում անորակ ապրանքի փոխանակումը կամ հետդարձը վաճառողին: Սա մեր վաճառակետերում գնորդի իրավունքներն արհամարհող միակ փաստը չէ: Հատկապես շուկաներին կից բաց, փողոցային առեւտրի մեջ զանգվածային բնույթ է ստացել չափի ու կշռի ոչ ճշգրիտ կամ կեղծ միջոցների օգտագործումը: Եվ թերակշռումը դարձել է գնագոյացման որոշիչ գործոն, երբ խաբուսիկ էժան գինը վաճառողը փոխհատուցում է այս գործելակերպով:

Սպառողի համար նախատեսված ինֆորմացիան հատկապես անբավարար է ներմուծված ապրանքների վրա: Դրանց մեծ մասի պիտակների տեղեկատվությունը տրված է բնակչության գերակշիռ զանգվածին անհասկանալի լեզուներով: Պարզ չէ ոչ բաղադրության, ոչ օգտագործման եղանակների մասին ինֆորմացիան: Դա առավել ակնհայտ է կենցաղային տեխնիկայի ապրանքների պարագայում: Շահագործման ցուցումների ու հրահանգների վերաբերյալ անտեղյակությունը կարող է հանգել սխալ շահագործման, վերջինս էլ կնպաստի այդ հաճախ թանկարժեք արտադրատեսակների շարքից դուրս գալուն, գործածության ժամկետների կրճատմանը: Եվ վերջապես, դրանք կարող են վտանգավոր լինել սպառողի կյանքի, առողջության, շրջակա միջավայրի համար:

Հասարակության յուրաքանչյուր անդամ, անկախ դիրքից ու պաշտոնից, գնորդ է, հաճախորդ ու սպառող: Եվ հատկապես ոչ գրագետ, ոչ պահանջատեր ու պասիվ սպառողը հազիվ թե գիտակցի անորակ պարենամթերքի կամ նույնիսկ էլեկտրոնային արտադրանքի (շատ է խոսվում, օրինակ, բջջային հեռախոսների բացասական ներգործության մասին) օգտագործման եթե ոչ անմիջական, ապա հեռահար ազդեցության մասին: Հայտնի է, որ, օրինակ, թունավոր հավելանյութերով հարուստ մթերքներից օրգանիզմ թափանցած նյութերն իրենց վնասակար գործունեությունը ծավալում են տարիների ընթացքում: Եվ ժամանակի ընթացքում այդ եկած անտեսանելի հիվանդությունների, որոնց թվում եւ քաղցկեղի զոհ մարդիկ դառնում են հենց այդպիսի թունավորումների պատճառով: Առանց ստույգ եւ լիարժեք տեղեկատվության սպառողը դառնում է ընդամենը շահույթի հետեւից ընկած անբարեխիղճ արտադրողի զոհը:

Կիսատ-պռատ պիտակավորումը նաեւ նպաստում է, որ գնորդը առեւտուր անելիս ղեկավարվի իր նման սպառողների կասկածելի գնահատականներով, այստեղից-այնտեղից հավաքած պատահական լուրերով: Եվ գնումներ անելիս սպառման ու իրացման մթնոլորտում ձեւավորված ապատեղեկատվության շնորհիվ գնորդը տեւական ժամանակով սխալներ է թույլ տալիս:

Քանի դեռ մանրածախ առեւտրի ու սպասարկումների ոլորտում գերիշխում է չարչիությունը, որի հանդեպ շարունակական անտարբերություն են ցուցաբերում վարչարարները, չարաշահումների ու խախտումների հանդիման գնորդն անպաշտպան է մնալու: Գիտակցաբար թե ենթագիտակցաբար նա հույսը դնում է արտադրողի խղճի վրա, որն արտադրության ու իրացման մենաշնորհի առկայության, ուրեմն եւ մրցունակ ապրանքների մուտքը բացառելու եւ ուռճացված գներով անորակ արտադրանքն առաջ մղելու պայմաններում, պարզապես դատարկ հույս է:

Արմավիրը գյուղատնտեսական մարզ է

Սկիզբը՝ էջ 1

Այն ստեղծվել է 1945 թ., սեփականաշնորհվել 1995-ին: Ընկերության անվանումը նրա սեփականատիրոջ՝ Մակար Ալիկի Պետրոսյանի անուն-ազգանուն-հայրանվան առաջին երեք տառերն են: Այստեղ աշխատում է 160 մարդ: Նախատեսվում է լրացուցիչ աշխատատեղեր բացել, քանի որ արտադրության ծավալները տարեցտարի ավելանում են: Ձեռնարկությունում, բացի գինուց եւ կոնյակից, արտադրվում են նաեւ տարբեր պահածոներ:

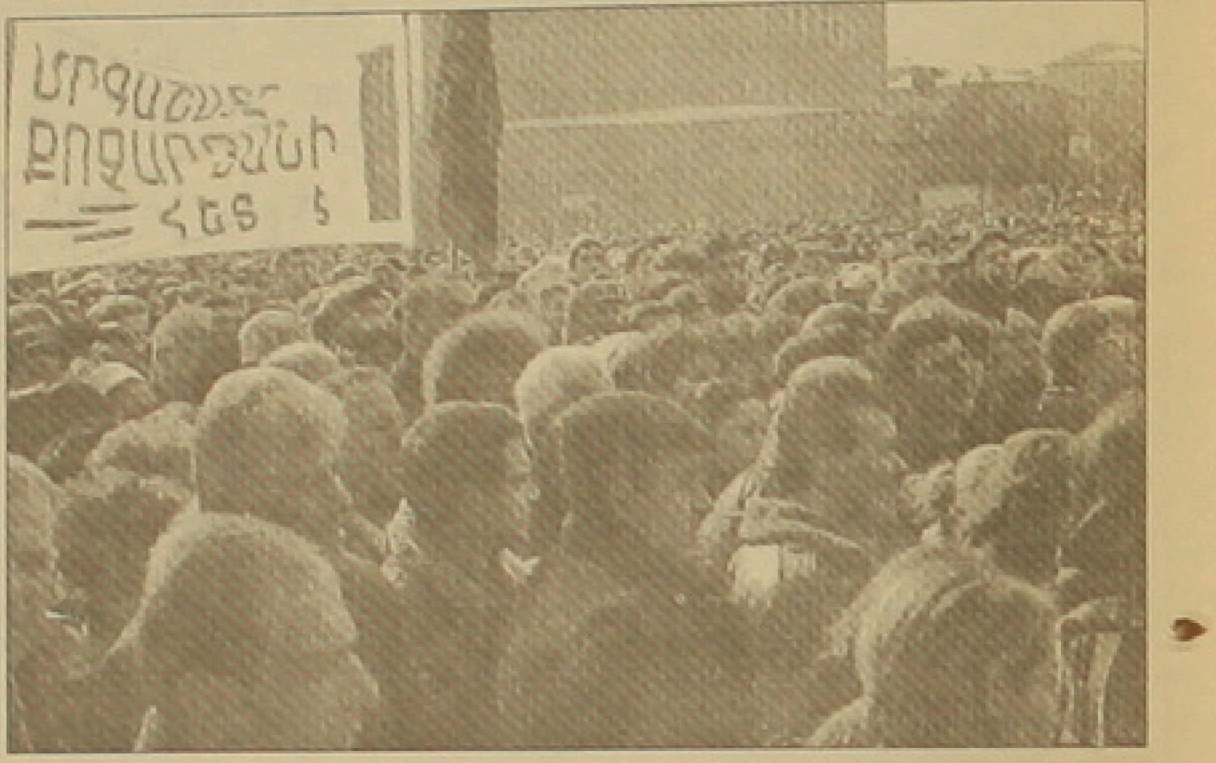

Հայաստանի զինված ուժերի մեկ այլ զորամասում՝ Արմավիրի ուսումնական կենտրոնում, նախագահն առանձին-առանձին մոտեցավ շարք կանգնած դասակներին, զրուցեց հրամանատարների եւ զինվորների հետ, շնորհավորեց նրանց տոնի կապակցությամբ: Ռոբերտ Քոչարյանը շրջեց նաեւ զորանոցի մասնաշենքերում, զինվորական ճաշարանում, հետաքրքրվեց զինծառայողների կենցաղով եւ խնդիրներով:

Արմավիրի մարզ կատարած այցելության վերջնակետը մարզկենտրոնի հրապարակում նախագահի հանդիպումն էր այստեղ եկած ընտրողների հետ: Պաշտպանելով գործող նախագահի թեկնածությունը՝ ԱԺ փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանը կարեւորեց երկրի տնտեսական աճը, ասելով, որ եւս 2 տարի այդ տեմպերով շարժվելու դեպքում յուրաքանչյուրն իր կյանքում կզգա դրական փոփոխություն: ԱԺ փոխնախագահի խոսքին հաջորդեց Արմավիրի դպրոցներից մեկի ուսուցչուհու ելույթը, որն այնքան երկար տեւեց, որ թվաց, թե նախագահի թեկնածուն ոչ թե Ռոբերտ Քոչարյանն էր, այլ ելույթ ունեցողը: Ի վերջո, հավաքվածների ծափահարությունների աջակցությամբ ուսուցչուհին եզրափակեց ելույթը:

Ապա գործող նախագահին աջակցության խոսք ասաց Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն Լավրենտի Բարսեղյանը: Գիտնականը հատկապես կարեւորեց Ռոբերտ Քոչարյանի կողմից Հայոց ցեղասպանության հարցի բարձրացումը միջազգային ատյաններում, նրա վարած քաղաքականությունն այս խնդրի առնչությամբ: Մարզի համայնքապետերից մեկն էլ կարեւորեց ոռոգման համակարգում կատարած աշխատանքը, ինքնահոս ջրամատակարարման նոր ցանցերի ստեղծումը, անջրդի հողատարածքների ոռոգելի դարձնելը:

Իր ելույթը Ռոբերտ Քոչարյանը սկսեց Արմավիրի մարզի գյուղատնտեսական նշանակությունից: Նա ներկաներին հիշեցրեց մթերումների համար 5 տարի առաջ եղած հերթերը ձեռնարկությունների առջեւ, նշելով, որ այժմ այդ երեւույթը չկա: Ընդհակառակը, այժմ վերամշակող ձեռնարկություններն են գնում դեպի գյուղացին՝ հումք ձեռք բերելու համար: Դա նպաստում է նաեւ արդար գնագոյացմանը: Նախագահն այնուհետեւ կարեւորեց ոռոգման ջրի մատակարարման անխափան լինելը, պարարտանյութերի առկայությունը գյուղացու համար: Նա խոստացավ շարունակել մշտապես այս հարցերով զբաղվել: Արմավիր քաղաքում իրականացվող ջրամատակարարման բարելավման ծրագիրը նույնպես կշարունակվի: Այժմ քաղաքի մի մասն արդեն ապահովված է շուրջօրյա ջրամատակարարմամբ: Ռոբերտ Քոչարյանն առաջնահերթ համարեց մարզի բնակչության գազամատակարարման ծրագրի ավարտը:

Նա մատնանշեց եւս մեկ հետաքրքրական հանգամանք: Եթե մի քանի տարի առաջ մարզի 90-ից ավելի համայնքներից գազ ունեին միայն 8-ը, ապա այժմ գազ չունեն միայն 6-ը:

Պատասխանելով հավաքվածների հարցերից մի քանիսին, նախագահը վստահեցրեց, որ ճանապարհաշինության ծրագիրը շարունակվելու է ավելի մեծ ծավալներով այս եւ եկող տարի: Ռոբերտ Քոչարյանն այնուհետեւ հայտնեց, որ քննարկվում են նաեւ Մեծամոր ավանը եւ Էջմիածինը շուրջօրյա ջրամատակարարմամբ ապահովելու ծրագրերը: Մշակույթի տների վերականգնման հարցի առնչությամբ նախագահը պատասխանեց, որ մարզի գյուղերի մշակույթի տներն անպայման վերակառուցվելու են:

Մարզկենտրոնի բնակիչների հետ հանդիպման ժամանակ տրված մյուս հարցերին, որոնց հիմնական մասն անձնական բնույթի են, պատասխանները կստացվեն նախագահի նախընտրական շտաբից: Իսկ ինքը՝ նախագահը, արդեն կեսօրին վերադարձավ Երեւան, որպեսզի մեկնի Կիեւ՝ ԱՊՀ երկրների ղեկավարների ոչ պաշտոնական գագաթաժողովին մասնակցելու:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Այս տարի կառավարությունը նախատեսում է ֆինանսական եւ տեխնիկական աջակցություն բազմաբնակարան շենքերին

Սառույցը սկսեց հալվել

Կառավարության վերջին նիստերից մեկում ընդունվեց բազմաբնակարան շենքերի կառավարման մարմնի աջակցման ծրագիր: 2002 թ. մայիսի 7-ին ԱԺ-ում օրենքով հաստատվեց կառավարման մի քանի տարբերակների հնարավորությունը՝ եւ՝ համատիրություններ, եւ լիազորագրային ու հավատարմագրային կառավարում: Լիազորագրային կամ հավատարմագրային ձեւերը շենքերի կառավարման կազմակերպումը նախատեսում են առաջին դեպքում լիազորված անձի (ինչպես նախկինում շենքերի լիազորները), մյուս դեպքում բնակիչների ընտրած որեւէ մասնագիտացված կազմակերպության միջոցով: Ի դեպ, կառավարման վերջին 2 ձեւերի նախօրինակն աշխարհի ոչ մի երկրում չկա: Դրանք տեղական առանձնահատկությունների հետ բավական ուշացումով հաշվի նստելու արդյունք են, եւ այսօր փորձում են կիրառվել համատիրությունների հետ կողք-կողքի: Ճիշտ է, այսօր էլ պետությունը բազմաբնակարանները դիտում է իբրեւ բնակչության սեփականություն, ինչպես մասնավոր տնատիրությունները, բայց եւ ստիպված է ընդունել այն ճշմարտությունը, որ դրանց կառավարումն ու պահպանումն առանձնահատուկ բարդություններ ունեն: Իսկ բնակչությունը ոչ փորձ, ոչ միջոցներ ունի: Այս տարի բազմաբնակարան շենքերը պետությունից կստանան եւ ֆինանսական, եւ տեխնիկական աջակցություն:

Բյուջեն առաջարկում է ոչ մեծ գումար՝ 90 մլն դրամ, բայց իբրեւ խնդրի հանդեպ ցուցաբերված ուշադրության առաջին քայլ՝ ծրագիրը գնահատելի է: Սառույցը սկսեց տեղից շարժվել: Ինչքան էլ բնակարանն իբրեւ անշարժ գույք ընկալվի որպես տիրոջ սեփականությունը, առաջին հերթին ազգային, պետական արժեք է:

Հանրապետության բնակֆոնդի մոտ 50 տոկոսը կազմում են բազմաբնակարան շենքերը, եւ պետությունը չի կարող ձեռքերը լվանալ ու հեռու քաշվել դրանցից: Թեեւ իր գույքի պահպանման պատասխանատվությունն ի վերջո տիրոջ խնդիրն է:

Տեխնիկական օժանդակության նպատակը կառավարման ձեւերի ներդրումն ու զարգացումն է: Եթե շենքերի բնակիչները ցանկություն հայտնեն կառույցի ներսում որեւէ նորոգում կամ վերակառուցում կատարել, ապա պետությունը այս ծրագրով հայտնում է նրանց օգնելու իր պատրաստակամությունը: Այդ աջակցության չափանիշներն ու մեխանիզմները դեռ մշակման փուլում են եւ ըստ քաղաքաշինության նախարարության բնակարանային եւ կոմունալ քաղաքականության վարչության պետ Կամո Խաչատրյանի, պատրաստ լինելուն պես մամուլով եւ հեռուստատեսությամբ կտրամադրվեն հասարակությանը:

Քանի որ, այնուամենայնիվ, տրամադրվելիք գումարը քիչ է, իսկ օգնության կարիք ունեցող շենքերի թիվը՝ շատ-շատ, ապա ինչպե՞ս են ընտրվելու դրանք: Չափանիշները դեռեւս վերջնականապես հստակեցված չեն (դրանք փետրվարին մամուլում քննարկման կներկայացվեն), բայց ենթադրվում է, որ դրանց հիմքում կլինեն մրցույթները: Իբրեւ կարեւոր գործոն հաշվի կառնվեն նորոգման աշխատանքներին բնակիչների ներդրումների չափը եւ պատրաստակամությունը: Դա, իհարկե, չի նշանակում, որ օգտվելու են միայն հարուստ շենքերը: Կամո Խաչատրյանը հավաստում է, որ իբրեւ կարեւոր գործակից որոշակի բալային համակարգով նկատի է առնվելու նաեւ շենքերում ապրող անապահով ընտանիքների թիվը: Հաշվի կառնվի նաեւ գոտեւորման ցուցանիշը: Երեւանի կենտրոնի եւ ծայրամասի բնակարանները տարբեր գին ունեն, եւ խորը արժեքի անշարժ գույքի տեր բնակիչներից ներդրումների ավելի մեծ չափ է ակնկալվում:

Վերջնարդյունքում, իհարկե, ծրագիրն իր ծավալներով ավելի շատ փորձնական բնույթ ունի: Հաջողություն արձանագրելու դեպքում գալիք տարի կընդլայնվեն նրա ընդգրկման շրջանակները: Ի դեպ, այնքան էլ հույս չդնելով սեփական միջոցների վրա, կառավարությունը փորձում է այս կարեւոր ծրագրի իրականացման մեջ ներքաշել դոնորների: Բանակցություններ են ընթանում եւ Համաշխարհային բանկի, եւ «Ջինիշյան» հիմնադրամի, եւ ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության հետ: Ակնկալվում է, որ այս տարվա կեսերին արդեն Համաշխարհային բանկը կմասնակցի ծրագրին:

Մեկ այլ կարեւոր նորույթ եւս: Անապահով ընտանիքներին շենքերի պահպանության եւ կառավարման աշխատանքներում ներգրավելու, նաեւ նրանց մասնակցությունն ապահովելու համար նշանակվելու են կոմունալ նպաստներ: Թե ի՞նչ գումարի շրջանակներում եւ ի՞նչ մեխանիզմով, դեռ պիտի որոշվի սոցապ եւ քաղաքաշինության նախարարությունների մասնագետների համատեղ ջանքերով: Այս անգամ բնակչությունը կդասակարգվի, այսպես ասած, կոմունալ անապահովության տեսանկյունից:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՔԱՐՈԶԱՐՇԱՎ

Ինչո՞ւ է հեռուստաեթերը նախընտրելի

Գուցե ավելի ապահո՞վ է

Մինչեւ փետրվարի 19-ն այնքան էլ շատ ժամանակ չի մնացել: Միեւնույն ժամանակ եղածը լիովին բավական է նախընտրական քարոզչության կազմակերպման ու իրագործման համար:

Իհարկե, տվյալ դեպքում օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետը ողջամիտ եւ իրատեսական է այն թեկնածուների համար, որոնք հասարակությանը ներկայացվելու եւ առանձնակի ճանաչվելու խնդիր չունեն: Իսկ այն թեկնածուները, որոնց անուններն անգամ լայն հասարակությանը ոչինչ չեն ասում, մի լավ «քրտնելու» անհրաժեշտություն հաստատապես ունեն:

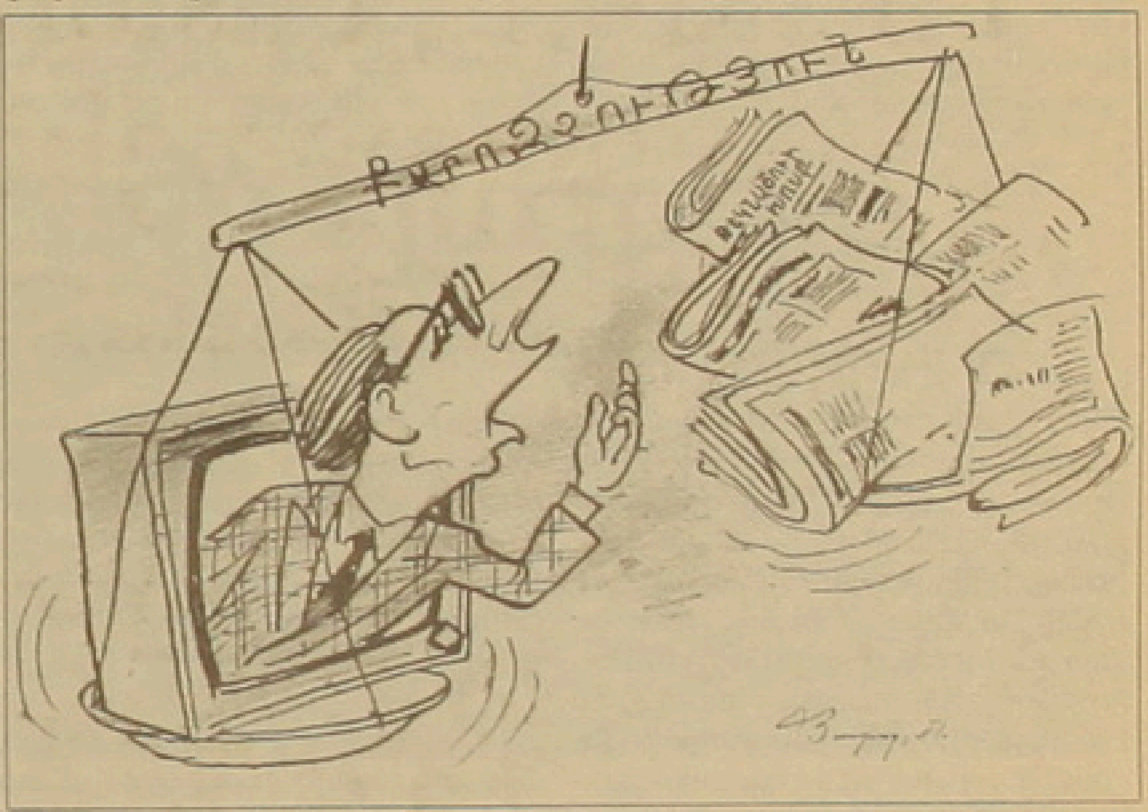

Հավանական է, որ այս մոտեցման դեպքում ամենաշահեկան վիճակում ՀՀ նախագահն է, որի օգտին աշխատում է նաեւ, այսպես կոչված, իշխանության էֆեկտը: Այս էֆեկտի դեպքում իշխանություն ունեցող թեկնածուի օգտին տրվելիք ձայներին մեր իրականության պայմաններում գումարվում է եւս 20–25 տոկոս:

Արդեն մեկ շաբաթ տեւող նախընտրական քարոզչությունը ցույց տվեց, որ 11 թեկնածուների միջեւ քաղաքակիրթ պայքար չէ, որ ընթանում է: Իրականում, մասնավորապես, հեռուստաեթերից են լսարան սփռվում թեկնածուներից մեկի մասին լուտանքներ եւ մեղադրանքներ: Եվ հետաքրքրական է, որ անկիրթ հեռուստադեբատներից գրեթե չեն տարբերվում տպագիր մամուլի էջերում հայտնված հրապարակումները, որոնց մեծ մասում ուղղակի անհիմն մեղադրականներ են հնչում:

Հավանական պատճառներով թեկնածուներն առավել նախընտրելի քարոզչամիջոց են ընտրել հեռուստաընկերությունները: Մինչդեռ ավելի մեծ պատասխանատվություն պահանջող տպագիր մամուլը, որ քաղաքական կյանքի հիմնական ուղեկիցն է, թեկնածուների կողմից չի ընտրվում որպես ինքնաարտահայտման միջոց: Ենթադրվող եզրակացությունը նման ընտրության առնչությամբ բավականին հստակ ու պարզ է. հանրապետության նախագահի թեկնածուները պատմություն, հետեւաբար նաեւ, որոշ իմաստով, փաստաթուղթ դարձող տպագիր հրապարակումներ անելուց վախենում են:

Բացի այդ, հեռուստաեթերից անձնապես երեւալու եւ մի քանի տպավորիչ արտահայտություն անելու հնարավորության անվիճարկելի նախընտրելիությունը քաղաքական «հաշիվներ մաքրելու» հարթակ դարձած տպագիր էջերի համեմատությամբ վկայում է նաեւ այն մասին, որ նախագահացուներն անհրաժեշտ պատասխանատվությամբ չեն մոտենում իրենց ընտրողներին:

Եթե լուրջ ծրագրային հենքով եւ ոչ թե միայն կարգախոսներով է թեկնածուն ցանկանում ներկայանալ հասարակությանը, ապա իսկական ու երկարատեւ ազդեցություն կթողնեն նախընտրական ծրագրի դետալները ներկայացնող տպագիր հրապարակումները: Իսկ հեռուստաեթերը հատկապես արդյունավետ կլինի խարիզմատիկ թեկնածուների համար, որպիսիք հաստատապես փոքրամասնություն են 11 թեկնածուների շարքում:

Ինչեւէ, ցայսօր քարոզարշավի ընթացքը լրջության միտումներ ցույց չի տալիս: Մասնավորապես, թեկնածուներն ու նրանց պաշտպանող միավորները ոչ մի կերպ տնտեսական, քաղաքական, մշակութային ապագայի խնդիրների մասին չեն խոսում ու վիճաբանում:

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Երեւանի կենդանաբանական այգին՝ իր խնդիրներով ու հաջողություններով

Այս տարեսկզբին Երեւանի կենդանաբանական այգին կհամալրվի եւս 15 կենդանիներով, որոնցից 3-ը կլինեն այն նույն կատվազգիներից, որոնք կերի պատճառով անկել էին նախորդ տարվա սեպտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին:

Ըստ Երեւանի կենդանաբանական այգու տնօրեն Սահակ Աբովյանի՝ արդեն կան պայմանագրեր, եւ 15 կենդանիները բերվելու են Չելյաբինսկի, Նիկոլաեւի, Կալինինգրադի եւ Կիեւի կենդանաբանական այգիներից: «Սակայն կարեւորը բերելը չէ, ասաց Սահակ Աբովյանը, այլ որ չկորցնեինք այդ կենդանիներին»:

Երեւանի քաղաքապետարանի մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի վարչության պետ Արման Սահակյանի խոսքերով՝ «Այսօր բոլոր միջոցները ձեռնարկել ենք, որպեսզի կենդանաբանական այգում սննդի պատճառով կենդանիների անկումն ընդհանրապես բացառվի: Նախ միսը ստուգվում է հանրապետական լաբորատորիայում, ապա ձեւակերպված համապատասխան թղթերով մտնում կենդանաբանական այգի: Նաեւ փորձել ենք ստեղծել մի փոքր լաբորատորիա կենդանաբանական այգում, որտեղ նույնպես այն ստուգվում է: Այդ երկու ստուգումներից հետո է միայն միսը տրվում կենդանիներին»:

«Կենդանաբանական այգին առանց նոր կենդանիների արտահանման ու ներմուծման երկար տարիներ գոյատեւել չի կարող», հավաստիացնում է պրն Սահակյանը: Ժամանակ առ ժամանակ հարկավոր է կենդանիների արյունը թարմացնել, երիտասարդների բերել: Սակայն այս հարցում այգին որոշ խոչընդոտների առջեւ է կանգնում: Նախ՝ կա մի միջազգային կոնվենցիա, որը ստորագրած պետությունները միայն իրավունք ունեն թույլատրել կենդանիների տեղափոխում՝ մի երկրից մյուսը: Այս կոնվենցիան Հայաստանի Հանրապետությունը դեռ չի ստորագրել, այդ ուղղությամբ աշխատանքներ են տարվում: Այժմ համաձայնություն կա Մոսկվայի հետ, եւ փոխադրումները կատարվում են նրանց թույլտվությամբ, սակայն փաստաթղթային այդ աշխատանքներն ամիսներ են տեւում:

Համաձայնությունը ստանալուց հետո էլ առաջ է գալիս մյուս խնդիրը՝ ինչպես կենդանուն տեղ հասցնել: Ըստ պրն Աբովյանի, երկաթգծի առկայությունը շատ խնդիրներ կլուծեր: Իսկ հիմա նրանք ստիպված են ինքնաթիռով փոխադրել: Խնդիրն ավելի է բարդանում, երբ ուղիղ չվերթ չի լինում:

Սահակ Աբովյանի խոսքերով՝ ամեն տարի միջինը պետք է 7-8 տեսակ այգում փոփոխվի: Իսկ անցյալ տարի այգու ղեկավարությունը կարողացել է միայն մեկ-երկու տեսակ ավելացնել, այն էլ՝ տեղական ֆաունայից:

Արման Սահակյանը Երեւանի կենդանաբանական այգում վերջին տասը տարիներին դրական աճ է նկատում: Սակայն կան նաեւ թերություններ՝ հիմնականում կապված ֆինանսական դժվարությունների հետ:

Ըստ կենդանաբանական այգու տնօրենի՝ նախորդ տարվա ընթացքում պետբյուջեով նախատեսված գրեթե ողջ գումարը ժամանակին ստացել են: Սակայն դա միայն կենդանիների սննդի, աշխատողների աշխատավարձերի եւ առաջին անհրաժեշտության այլ ծախսերի համար է:

Արման Սահակյանի խոսքերով՝ «Ազատավանդակներն այսօր չեն համապատասխանում եվրոպական ոչ մի ստանդարտի, սակայն Երեւանի քաղաքապետարանում եւ այն բոլոր ատյաններում, որոնք կարող են մեզ օգնել, այդ հարցը բարձրացված է»:

Կենդանաբանական այգու տնօրենը նույնպես կարեւորում է այդ խնդիրը: «Ինչպե՞ս կարելի է կենդանիների արքային մի փոքրիկ վանդակում պահել, նա իր տեսքը կորցնում է, այլեւս արքայի պես չի լինում», ասաց նա: Կան կիսակառույց ազատավանդակներ, սակայն մեծ գումարներ են անհրաժեշտ դրանք ավարտին տեսքի բերելու համար: Այս տարի այգու ղեկավարությունը նախատեսել է սկսել «Գիշատիչ կենդանիների կղզու» կառուցման աշխատանքները: Դա մեծ կատուների համար ձմեռային եւ ամառային ազատավանդակների համալիր է լինելու: Եթե միջոցներ հայթայթեն, աշխատանքները կավարտեն հենց այս տարի, եթե ոչ՝ իրենց միջոցներով կվերջացնեն 2004 թվականին:

Կենդանաբանական այգում նաեւ ուրախություն է յուրաքանչյուր նոր կենդանու ծնունդը: Այժմ արդեն արջի մի փոքրիկ է լույս աշխարհ եկել, պատրաստվում են կապիկի նոր սերունդ ստանալ: «Մենք չստացված արդյունքների ենք հասնում», ասում է այգու գիշատիչների բաժնի վարիչ Յունոնա Խանզադյանը:

Այս բոլոր աշխատանքները կատարվում են կենդանաբանական այգին հնարավորինս բարեկարգելու, կենդանիների եւ այցելուների համար առավել բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու համար: Սակայն այգու աշխատակիցները որոշ այցելուներից գոհ չեն: Յունոնա Խանզադյանը դժգոհում էր կենդանիների հանդեպ այցելուների թշնամական վերաբերմունքից: «Սեզոնի ժամանակ բոլոր աշխատողներով պահակների պես «կանգնում ենք կենդանիների գլխին»: Այցելուներից շատերը կենդանիներին տալիս են ուտելու ամեն ինչ, առանց մտածելու՝ կարելի է, թե՝ ոչ, հրարշանում են, որ գայլի պոչից քաշեցին կամ բզով ծակեցին, քարով, փայտով, երկաթով հարվածեցին: Հաճախ մեր երիտասարդ աշխատողները վեճեր են ունենում այցելուների հետ: Մտածում եմ՝ «Ինչո՞ւ են եկել, եթե կենդանի չեն սիրում»:

Անցյալ տարի 2001 թ. համեմատ այգու այցելուների թիվն ավելացել է 10.000-ով: Նույնիսկ ձմռան ցրտին որոշ երեխաներ այցելում են կենդանիներին:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Լրագրողն ընդունա՞կ է հեղաբեկումների

Եթե նա այս կամ այն խնդրի շուրջ լուրջ խոսակցություն է բացում, ինչպես Զորի Բալայանը

«Ազգի» դեկտեմբերյան համարներից մեկում հրապարակվեց հրապարակախոս Զորի Բալայանի հոդվածը Ամանորի տոնից առաջ փշատերեւ ծառերի ամենամյա սպանդը կանխարգելելու վերաբերյալ: Այս առթիվ տագնապներ մամուլում հաճախ են արտահայտվում, եւ այնուամենայնիվ, մնում անարդյունք: Ի՞նչ պիտի անի լրագրողը, որպեսզի հասարակական կարծիք ստեղծելուց զատ կարողանա այս կամ այն խնդիրը «լսելի» դարձնել նաեւ կառավարությանը: Զորի Բալայանի հրապարակումն անսպասելի արձագանք ունեցավ, եւ գոնե այս տարի փշատերեւ ծառերը փրկվեցին կոտորածից: Այս իրողությունը պատճառ եղավ, որ կրկին հանդիպենք գրողին ու զրուցենք նրա հետ:

– Դու՞ք ինքներդ ինչպե՞ս եք գնահատում լրագրողական ակցիան, որի սկիզբն, ի դեպ, նախաձեռնել եք դեռեւս 20 տարի առաջ:

– Հավելեմ, որ խոսքը ոչ թե իմ անհատական, այլ ընդհանրապես լրագրողական նախաձեռնությունների մասին է: Ասեմ, որ այդ խնդիրը միանգամից մի քանի թերթերում բարձրացվեց՝ 2002 թ. եւ սկզբին, եւ վերջերին: Հազվադեպ է լինում, որ խմբագիրները համաձայնում են տպագրել նույն նյութը, հատկապես մեր օրերում, երբ հասարակության նման մամուլն էլ առանձին բանակների է բաժանված: Այնպես որ, հաղթանակն ընդհանրական էր: Արդյունքներից բավարարված եմ՝ եղավ բնապահպանության նախարար Վ. Այվազյանի որոշումը ծառահատումներն արգելելու վերաբերյալ: Բայց դա բավական չէ: Անհրաժեշտ է կառավարական որոշում, ավելի ճիշտ՝ օրենք, քանի որ խնդրի լուծումը համալիր մոտեցում է պահանջում: Որպեսզի վերջապես իրենց պարտավորված եւ պատասխանատու զգան ոչ միայն անտառահատները, այլեւ ոստիկանությունը, դատախազությունը, մաքսային վարչությունը, առեւտրի նախարարությունը:

– Հայտնի է, որ բարբարոսությունը հաճախ քողարկվում է սանիտարական հատումների անվան տակ: Ի՞նչ պետք է անի լրագրողը նման սպեկուլյացիային դեմհանդիման:

– Նախ ասեմ, որ սանիտարական հատում արտահայտությունը քաղաքակիրթ շատ երկրներում ընդհանրապես չի օգտագործվում: Անտառի խոշոր մասնագետ ու գիտնական է Սորոկինը գրում է. «Երբեմն մոռանում ենք, որ կենսոլորտն ընդհանուր առմամբ եւ մասնավորապես իր բաղադրիչներով ինքնակարգավորվող սիստեմ է, որը միլիոնավոր տարիների ընթացքում կատարելության է հասել: Անառարկելի ճշմարտություն է ընդունվում, թե իբր սանհատումներն անտառի համար կենսական անհրաժեշտություն են, առանց որոնց գոյություն չի ունենա: Այդ դեպքում ինչպե՞ս են անտառները ծաղկել ժամանակների ընթացքում, երբ ոչ ոք չէր հետեւում նրանց ու նշում հատման ենթակա ծառերը...»:

Իսկապես տարօրինակ է: Որտեղի՞ց է մեզանում հայտնվում անտառային «բժիշկների» ոհմակը, որը, պատկերացնո՞ւմ եք, այդպես նախանձախնդրորեն հոգում է անտառի առողջության մասին: Հանգիստ թողեք անտառը: Առանց կացնով զինված այդ հրոսակախմբերի այն իր բնական կենսաուժով յոլա կգնա: Չպետք է մոռանալ, որ մենք հեռու ենք ծովից ու օվկիանոսից: Եվ մեր օդն անբավարար է հագեցած թթվածնով, որն արտադրվում է նաեւ անտառի կողմից: Ամեն ծառ ու թուփ մեզ համար ամբողջությամբ ոսկի են: Իսկ մենք կտրում ենք նաեւ այն, ինչ քաղաքի ներսում է՝ ծառերի ու գազոնների փոխարեն «տնկելով»... ասֆալտ ու բետոն: Հետո զարմանում ենք, թե ինչու մեզ մոտ ցանկացած սեզոնային հիվանդություն ծանր ընթացք է ունենում: Կրկնում եմ, անհրաժեշտ է օրենք, որը կտրուկ կսահմանափակի փայտամշակման արտադրությունը, գործնականում վերացնելով փայտանյութի արտահանումը, վճռականորեն կարգելի անտառային գանձվածում գտնվող նախկին գերատեսչական առողջարանների, հանգստի տների, շենքերի սեփականաշնորհումը: Մենք այսօր հիշեցնում ենք այն ծախողակ հերոսին, որը կտրում է ճյուղը, որի վրա նստած է, չիմանալով, թե ինչ է իրեն սպասում: Այստեղ լրագրողն անսպառ գործ ունի անելու:

– Խնդիրն ավելի խորքային է, քան մենք պատկերացնում ենք: Շատ հարցերի լուծման համար մեծ միջոցներ են պետք, անհրաժեշտ են հասարակական վերահսկողություն եւ ամենակարեւորը՝ ազնիվ տեսուչներ ու անտառապահներ: Նույնիսկ եթե օրենքն էլ լինի, մենք լավ գիտենք, որ հաճախ գոյատեւում է միայն թղթի վրա:

– Մեր կյանքում մամուլի դերն արդեն ստրատեգիական բնույթ է ստանում: Դա շատ այժմեական խնդիր է: Գրողների միության նախագահությանը ես արդեն առաջարկել եմ հատուկ նիստ հրավիրել, որը կքննարկի ժամանակակից հրապարակախոսության վավերականության ազդեցիկ լինելու հետ կապված խնդիրները: Այսօրվա պայմաններում, ստեղծված իրավիճակում մամուլի մասին օրենքն այլեւս չի բավարարում: Նկատի ունեմ այն իրողությունը, որ այսօր զանգվածային լրատվամիջոցները սնկի պես աճում են: Ինֆորմացիոն տարածքը լցված է հաղորդագրություններով, փաստերով, կառուցողական քննադատությամբ, ապատեղեկատվությամբ, փաստերի աղավաղումով եւ այլն, եւ այլն... Ես չեմ ասում, որ դատախազությունը կամ համապատասխան օրգանները պետք է անհապաղ, առանց բացառության արձագանքեն բոլոր հրապարակումներին: Բայց կարելի՞ է արդյոք լռել, երբ գրում են, որ ոմնը պետական գանձարանից միլիոններ է գողացել եւ այնուամենայնիվ մնում է իր պաշտոնում: Կամ տեղական ծառայության մեջ լինելով՝ արտասահմանյան բանկում կուտակել է մեծ գումարներ:

Էլ չեմ խոսում այն դեպքերի մասին, երբ հոդվածի հեղինակը կարող է հենց այնպես, որեւէ մեկին, որն ընտանիքի հայր է, հրապարակավ հոմոսեքսուալիստ անվանել, ասես ընդամենը ասել է «ողջույն» կամ «խնդրեմ»: Հենց տրամաբանությունը հուշում է խիստ օրենքի անհրաժեշտության մասին, որը կպարտադրի անմիջապես հետաքննություն սկսել: Պետք չէ մտածել, թե պատասխանատվությունը կկորչի հրապարակումների առատության մեջ: Բավական է միայն մի գործն էլ տրամաբանական ավարտի հասցնել, որպեսզի դադարի զրպարտությունների ու աղավաղումների հոսանքը: Եթե ինչ-որ մեկը միլիոնավոր դոլարներ է գողացել, ապա պետք է նրան պատժել: Իսկ եթե հոդվածի հեղինակը չի կարողացել հրապարակումը փաստերով ապացուցել, ապա օրենքի համաձայն, պատասխանատվություն պետք է կրի: Կարելի է, երեւի, ստուգել նաեւ արտասահմանյան բանկում մեծ գումարներ ունենալու փաստը: Ցանկության դեպքում ամեն ինչ հնարավոր է: Կարճ ասած, բավական է անհրաժեշտ կարգով հակազդել այս կամ այն հրապարակմանը, եւ անմիջապես կբարձրանա հեղինակի պատասխանատվությունը: Այդպես էլ բնական վախ կառաջանա այն չինովնիկի հոգում, ով իսկապես գողանում է պետական գանձարանից եւ ոչնչից չի վախենում: Որովհետեւ եւ պետությունը, եւ լայն հասարակությունը նման փաստերին անտարբեր են վերաբերվում: Ահա ձեր հարցին, թե ինչ միջոցի ձեռնարկեն լրագրողները բարբարոսական ծառահատումների ու արտահանումների դեմ, այսպես պատասխանեմ՝ պետք է համարձակորեն մարտի մեջ մտնել, եւ գրել, գրել, գրել... Այս խնդիրն այնքան սուր է, որ չսպասելով բնության, մամուլի, վերահսկիչ կառույցների մասին նոր օրինագծերի, պետք է շարունակել գրել: Եվ համառորեն պնդել իր թեման, իր ասածը: Հասցնել մինչեւ վերջ: Իսկ խմբագիրները չպետք է հաշվեն, որ «այդ մասին արդեն գրվել է, ինչքա՞ն կարելի է»: Պետք է գրել այնքան ժամանակ, մինչեւ հարցը լուծում ստանա:

– Ոչ վաղուց, դարձյալ մի քանի թերթերում միաժամանակ դուք հոդվածներ հրապարակեցիք այսօրվա գյուղի խնդիրների մասին, գյուղ, որին անվանեցիք բարոյականության ակունք ու ժողովրդական ավանդների պահապան: Այս թեմայով հրապարակումների առթիվ գործնական որեւէ քայլ ձեռնարկեցի՞ք:

– Գրողների միության հետ գործակցելով՝ բաց քննարկման հրավիրեցինք գյուղնախարարին, մյուս նախարարությունների եւ գերատեսչությունների, ՁԼՄ-ների, գյուղապետարանների ներկայացուցիչների, գյուղական դպրոցների տնօրենների: Համոզված եմ, որ եթե հրապարակախոսը լուրջ թեմայով խոսակցություն է բացում, նա պիտի իր կողմը ներքաշի ինչքան հնարավոր է շատ մարդկանց: Այս դեպքում էլ, ինչպես պարզվեց, պրոբլեմն առանց բացառության բոլորին էր հուզում: Այնպես որ, կարծում եմ, ես եւ իմ կոլեգաները շուտով կրկին կարծարծենք այս խնդիրը: Չեմ կասկածում, որ կկարողանանք այդ ծանր քարն էլ տեղից շարժել:

– Խոսքի վրա «բռնում եմ» ձեզ:

– Ես միշտ խոսքիս տերն եմ:

ՆԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Պատառիկներ առօրյայից- թափառաշրջիկներ, մուրացիկներ, խաբեբաներ

Ինչի ասես չես հանդիպում առօրյայում, տարօրինակ մարդիկ, յուրօրինակ զբաղմունքներ, փող աշխատելու ձեւեր, մեթոդներ: Մարդկանց մի խավ կա, որ սովորույթ է դարձրել բնակարանների դռները բակել ու բան-ման վաճառել կամ ապրանքափոխանակություն կատարել: Սրանք կոչուն բնավորությամբ, համառ չարչիների պես ստիպում են իրենց ապրանքը գնել, ու հատկապես աներես են մեղրավաճառները: Հիմնականում կանայք են՝ մայրաքաղաքի մերձակա գյուղերից, որ դուռը բացելուն պես ներխուժում են, սկսում գովերգել մեղրը, եթե չես ուզում, ջուր են խնդրում ու հետեւից մտնում տուն, մեղրի բանկան դնում սեղանին ու վրա տալիս՝ թե «մեղրը խեր ա, տնից չհանես», կամ էլ թե «այս երկու բանկան է մնացել, ծանր-ծանր հետ հո չեմ տանի» եւ այլն: Հետո բախտդ կգուշակի, սուրճ կուզի, մեղրը «կսաղացնի» ու կգնա: Նմանների գնալուց հետո ես միայն տեսնում, որ գնածդ մեղրը ընդամենը ընկույզի թանձր մուրաբահյութ է: Լինում է այնպես, որ բախտը որեւէ տեղ հանդիպեցնում է կեղծարարին, ու երբ հանդիմանել ես փորձում, այնպիսի երդումներ է սկսում տալ, որ սառում ես: Ասված իր հետ, եթե դրամի համար այս աստիճանի է հասել:

Տարածված երեւույթ է դարձել կազմակերպված մուրացկանությունը «աշխատանքի նշանակում» ղեկավարի կողմից, որն ինքն է ընտրում յուրաքանչյուրի տեղը, հանձնարարականներ տալիս, մետրոյի աստիճաններին կամ այլ տեղ նստեցնում երեխայով կանանց, հետո երեխային գրկից գիրկ են փոխանցում:

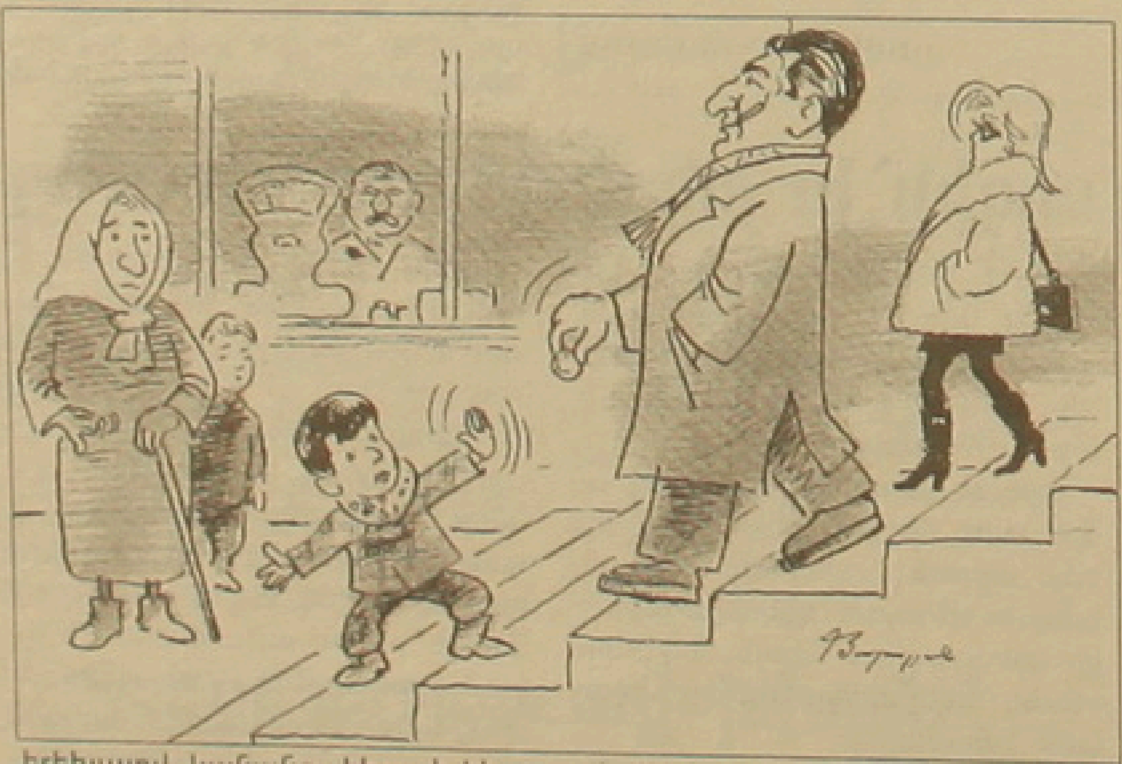

Երեւանի կենտրոնական փողոցներում (Աբովյան, Սայաթ-Նովա, Մոսկովյան), որտեղով շքեղ մեքենաներ հաճախ են անցնում, մուրացկանների տեղերը խիստ կանոնակարգված են: Նրանք անգիջում են տեղի հարցում, ոմանք էլ ուղղակի մեքենայի առաջն են նետվում, վարորդը ստիպված կանգնում է, եւ միշտ էլ տված դրամից դժգոհ են մնում՝ մեքենային տե՞ս, տված փողին տե՞ս:

Օրական մի քանի անգամ նույն փողոցով անցնելիս ստիպված ես լինում լսել աղերսագին կանչով մի կնոջ միօրինակ ձայնը: Հաճախ շրջանցում ես:

Երեխաներին մուրացկանություն սովորեցնողները օրվա վերջում հավաքված դրամի տերն են դառնում՝ որոշ մասնաբաժին նրանց թողնելով: Մի ուսանողուհի պատմում էր, թե ինչպես են աշխատանք չունեցողների հավաքում, ուղարկում մուրացկանության՝ խեղճ ու թշվառ արտաքինի տակ քողարկելով: Նրանք սնունդ չեն վերցնում, միայն փող: Եթե պատահում է՝ «օրավարձերը» շատ են լինում, նրանց ղեկավարը մեկ էլ որոշում է տոնել հաջողությունը. կերպարանափոխվում, գնում են զվարճանքի:

Մուրացկանների մի խումբ էլ «Բարեկամություն» մետրոյի շրջակայքում է կանգնում: Մի օր նրանց «ղեկավարը» ծեծել էր անդամներից մեկին, ասելով, թե լավ չես աշխատել, քիչ ես կանգնել: Մի ծեր կին էլ նույն աստիճաններին նստած փող է մուրում, ասում են՝ հասուն տղա ունի, որ ստիպում է մորը «փող աշխատել»: Նա էլ ուրիշ ճանապարհ չունի: Կհանդիպես նաեւ շատ թշվառ վիճակում գտնվող մարդկանց, իրոք որ անճար, հաշմանդամ, երբեմն նստած սառը գետնին, սառույցների վրա, գլխահակ ու տխուր:

Փոքր երեխաներ կան, որ փողոցներում, մետրոյում առեւտուր են անում: Հաճախ կհանդիպես 7-8 տարեկան մի տղայի մետրոյի վագոնները փոխելիս: Այս մեկը այնպիսի ձայնով է խնդրում, որ անկարելի է դիմանալ ու որեւէ բան չգնել: Պատահում է, որ փողոցում փոքր տղաներ անսպասելիորեն այնպես են քեզ մոտենում, որ անկարելի է դառնում նրանցից պոկվել, ու վրա են տալիս «Ինչ կլինի, խնդրում եմ, շատ եմ խնդրում, առեք էլի, շատ եմ խնդրում»: Պետք է, պետք չէ՝ գնում ես: Չգիտես ինչու, մտքովդ մի պահ անցնում է, որ շուտասելուկի պես այս խնդրանքի պատճառը այս կամ այն վաճառասեղաններից ճարպկորեն թռցրած մանր-մունր ապրանքներից շուտափույթ ազատվելն է: Այս երեխաներն այսպես են փող աշխատում:

Ուշ երեկոյան մետրոյի անցուղու սեղանավաճառներից մեկի մոտ 6 տարեկան մի տղա է գնում-գալիս: Կապույտ աչքերով, գեղեցիկ: Առեւտուր անողներին է օգնում: Ծնողներ ունի, բայց հարբեցողներ են: Արտյոմը համակրելի, համարձակ տղա է, աշխույժ, ճարպիկ: Երբ շատ է մրսում, գնում մետրոյում պտտվում, տաքանում, գալիս է: Շրջապատում իրեն սիրում են, կերակրում, փող են տալիս, հաճախ է գնում մոտակա Սերգեյան ինստիտուտ, այնտեղ մարդիկ իրեն ճանաչում են, ուտելիք են տալիս: Աչքը կուշտ է, գողություն չի անում: Օրական մի քանի անգամ կողքի նպարավաճառից ուտելու բան է խնդրում: Դրամ չի շահում, ցրտից ոտքերը գետնին է շարունակ դոփում ու քթի տակ մռթմռթում, երգում է: Օրն այսպես է մթնեցնում այս երեխան, ժամը 10-ին, 11-ին գնում է տուն, ծնողները կամ քնած են լինում, կամ տանը չեն:

Ինձ նայում է կասկածանքով, երբ հարցեր եմ տալիս, իր «գործընկերը» նարինջ վաճառող կինը, երեխային ասում է, թե քեզ ուզում են ուրիշ տուն տեղափոխել: Նա արագ լրջանում ու հարցնում է. «Իսկ ինքը երեխա չո՞ւնի»: Կինը շարունակում է «Լավ կապրես, մանկապարտեզ, դպրոց կգնաս, լավ տղա կդառնաս»: Երեխան հետաքրքրվում, լարվում է, աչքերի արտահայտությունը փոխվում է:

Կինը շարունակում է կամաց ձայնով. «Տուն ունի, բայց տեր չունի, լավ չէ՞ մանկատուն տանեն, հաճախ ոստիկանները գալիս, զրուցում են, տանում բաժին»:

Առավոտյան Արտյոմը այնտեղ չէր, չգիտեին, թե ինչու չէր եկել:

Գլխահակ ես, ցուրտը ավելի է սաստկանում, մեջդ ինչ-որ բան ճմլվում է: Ասում են՝ ճակատագիրը ծնվում է ամեն մարդու հետ: Բայց ասում են նաեւ, որ շնորհակալ եղիր կարոտյալին, որովհետեւ նա օգնության կարիք ունենալով՝ հնարավորություն է տալիս քեզ բարություն անելու:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Միջազգային

Հունվարի 27-ին ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը լսեց Իրաքում զանգվածային ոչնչացման զենքերի առկայությունն ստուգող տեսչական խմբի ղեկավարներ Հանս Բլիքսի եւ Մոհամադ ալ Բարադեյի զեկույցները: Ստուգումների արդյունքում տեսուչները զենք չեն հայտնաբերել, ոչ էլ նրանց հաջողվել է դրա գոյությունն ապացուցող որեւէ փաստ ձեռք բերել: Սակայն դա չի խանգարել Բլիքսին, որ նա Իրաքին մեղադրելու պատրվակներ որոնի, ընդգծելով, որ Բաղդադը փորձում էր խոչընդոտել ամերիկյան լրտես օդանավերի թռիչքները:

Ակամա հարց է ծագում, եթե լրտես օդանավերը հետախուզական թռիչքներ էին կատարելու, ապա

ֆիայի, Եգիպտոսի եւ Սաուդյան Արաբիայի պես երկրների թվին, որոնց տարածաշրջանային դերակատարության մեջ առանձնակի նշանակություն ունի Իսրայելի անվտանգությանը նպաստելու ամերիկյան առաջարկը, միացել է Հորդանանը:

Այլ կերպ, Իսրայելը անվտանգության խնդիր որպես այդպիսին չունի: Քանի դեռ Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքում ԱՄՆ-ին հաջողվում է միանձնյա ռազմական ներկայություն ապահովել, չպետք է ունենա: Սակայն Իրանն իր ազդեցության տակ վերցնելն ԱՄՆ-ի առաջնահերթ խնդիրն է: Դրա լուծումը նրա առջեւ բացում է վերոհիշյալ ռազմական ներկայությունը տարածաշրջանում ոչ ամերիկյան կողմ-

թվում հանգամանքների բերումով հայտնվել է նաեւ Հորդանանի քաղաքական գիտահետազոտական կենտրոնը:

Ծրագրին դեռեւս 96 թ. գարնանը «Ազգին» տված հարցազրույցում, ապա նաեւ մի շարք աշխատություններում բազմակողմանիորեն անդրադարձել է ՀՀ ԳԱԱ արեւելագիտության ինստիտուտի տնօրեն, պատմագիտության դոկտոր, պրոֆ. Նիկոլայ Հովհաննիսյանը: Պարզապես նշենք, որ դրա մշակման հիմքում ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո աշխարհաքաղաքական նոր մակրոտարածաշրջանի ձեւավորման այսպես կոչված անհրաժեշտությունն է: Ծրագիրը ներառում է արաբական երկրներով, Իսրայելով եւ Պաղեստինի ինքնավարությամբ հան-

ԻՐԱՔՅԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄ

Հակաիրաքյան պատերազմում ԱՄՆ-ի վերջնական նպատակը «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագրի իրագործումն է

ո՞րն էր Իրաք տեսուչներ գործուղելու նպատակը: Ըստ երեւույթին, սադրիչ գործողությունների դիմելը եւ Իրաքի դեմ ռազմական գործողություններն սկսելու համար պատրվակ գտնելը, որ ՄԱԿ-ում ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչ Ջոն Նեգրոպոնտեն Բլիքսի նշած «թերացումները» բավարար հիմք համարեց եզրակացնելու. «Սադդամ Հուսեյնը ժամանակ շահելու համար շարունակում է կեղծել եւ խաբել: Մինչդեռ ժամանակը սպառվում է»: Նրա խոսքերը նույնությամբ կրկնեց ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը:

Ուրեմն հարցն Իրաքում զանգվածային ոչնչացման զենքերի առկայություն չէ, այլ արաբական այդ պետության դեմ ռազմական գործողությունների դիմելու պաշտոնական Վաշինգտոնի նկրտումը: Միջազգային դիտորդները դա պայմանավորում են նավթի գործոնով եւ Իսրայելի ազգային անվտանգությունն ամրապնդելու անհրաժեշտությամբ եւ չեն բացառում, որ հակաիրաքյան պատերազմի ավարտին Վաշինգտոնը շուտափույթ լուծում գտնի իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտությանն ու նշանառության նոր թիրախ դարձնի Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը:

Վերոհիշյալ հակամարտությունը լուծելու եւ Իրանը թիրախ դարձնելու ամերիկյան մտադրությունների հարցում կարելի է համաձայնել դիտորդների հետ: Ինչ վերաբերում է նավթի գործոնին եւ Իսրայելի անվտանգությանը, ապա պետք է ասել, որ Պարսից ծոցում նավթի պաշարներն ուղղակի կամ միջնորդավորված ձեւով վերահսկում է ԱՄՆ-ը: Իսկ հյուսիսային եւ հարավային թռիչքազերծ գոտիների ստեղծմամբ փաստորեն երեք մասի բաժանված Իրաքը, որ Ծոցի պատերազմից ի վեր գտնվում էր կաթվածահար վիճակում, հազիվ թե սպառնալիք հանդիսանա Իսրայելի համար: Հատկապես այն դեպքում, երբ Թուր-

նորոշում որդեգրած երկրներում հաստատելու եւ այդ միջոցով լիարժեք դարձնելու հեռանկարը, որտեղ հնարավոր լինի տարածաշրջան հասկացության մեջ ընդգրկել Անդրկովկասն ու Միջին Ասիան:

Այդ առումով պատահական չէ հակաահաբեկչական պատերազմի ավարտին Աֆղանստանում ԱՄՆ-ի դիրքերի ամրապնդումն ու Վրաստանում, Ուզբեկստանում եւ Ղրղզստանում ամերիկյան ռազմական ներկայության ապահովումը: Ելնելով Իրանն ազդեցության տակ վերցնելու ամերիկյան առաջադրանքից, հակաիրաքյան պատերազմի դրդապատճառների առնչությամբ ամենեւին չի կարող պատահական լինել «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագիրը:

90-ական թթ. սկզբներին ՌԱՆԴ կորպորացիայի առաջ քաշած այս ծրագիրը, որը համապատասխանում է «աշխարհին ուղղություն տալու» ամերիկյան ռազմական դոկտրինային, պաշտպանություն է գտել Երուսաղեմի հրեական համալսարանի Հարրի Տրումենի անվան խաղաղության ինստիտուտի կողմից: Դրա պաշտպանների

դերծ Մերձավոր Արեւելքը, Միջին Ասիան, Անդրկովկասը, ինչպես նաեւ Արեւմտյան Ասիայի այնպիսի երկրները, ինչպիսիք են Իրանն ու Թուրքիան:

Եթե Իրաքի դեմ ԱՄՆ-ի պատերազմը ենթադրում է տարածաշրջանում ուժերի հավասարակշռության փոփոխությունը, ինչպես նաեւ նոր դերի եւ տեղի բաշխումը տարածաշրջանային երկրներին, ապա «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագիրը նրանց ռազմավարական վերախմբավորման է ենթարկում: Ուրեմն, հակաիրաքյան պատերազմի վերջնական նպատակը ծրագրի իրագործման անհրաժեշտ նախադրյալների ստեղծումն է: Այլ կերպ, պատերազմի համար ԱՄՆ-ի պատճառներն ավելի լուրջ են:

Այս ամենը չի կարող չանդրադառնալ ինչպես տարածաշրջանի քաղաքական ճակատագրի, այնպես էլ տարածաշրջանային պետությունների միջազգային դրության եւ փոխհարաբերությունների վրա: Սակայն սրանք առանձին խնդիր են եւ մասնավոր մոտեցումներ են պահանջում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Միացյալ Կիպրոսի դրոշը եւ օրհներգը կընտրի ՄԱԿ-ը

Կիպրոսում ՄԱԿ-ի ներկայացուցչությունը կղզու հունական եւ թուրքական մասերի մամուլում հրապարակել է հայտարարություն՝ բնակիչներին հորդորելով մասնակցել Կիպրոսի նոր դրոշի եւ օրհներգի ստեղծմանը: ՌԻԱ գործակալությունը մեջբերում է հայտարարության այն մասը, որտեղ բաց մրցույթի մասնակիցներին կոչ է արվում «ջանալ, որպեսզի նոր դրոշի եւ օրհներգի հետ իրենց կարողանան կապել կղզու թե հունական եւ թե թուրքական համայնքների ներկայացուցիչները»:

Փաստաթղթում նշվում է, որ ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչներին մրցույթ անցկացնելու արտոնություն են տվել Կիպրոսի նախագահ Գլավկոս Քլերիդեսը եւ կիպրացի թուրքերի առաջնորդ Ռաուֆ Դենքթաշը, որոնք ներկայումս Նիկոսիայում բանակցում են ըստ ՄԱԿ-ի ծրագրի կղզու խնդիրը լուծելու նպատակով:

Կիպրոսի Հանրապետության ներկայիս պաշտոնական դրոշը ճերմակ պաստառ է կղզու նարնջագույն պատկերով, ներքեւում՝ ձիթենու երկու խաչված ճյուղեր: Այսպես կոչված «Հյուսիսային Կիպրոսի Թուրքական Հանրապետությունը» եւս ունի դրոշ. սպիտակ ֆոնի վրա երկու կարմիր հորիզոնական գծեր են, իսկ կենտրոնում ձախից կարմիր մահիկի պատկերն է:

Ներկայումս Կիպրոսի Հանրապետության պաշտոնական օրհներգը Հունաստանի պետական օրհներգն է, որի խոսքերը գրել է բանաստեղծ Դիոնիսիոս Սոլոմոսը: Կղզու թուրքական մասն էլ ունի իր թուրքերեն օրհներգը:

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔ

Մոսկվայի կայարաններում անվտանգության խիստ միջոցներ են ձեռնարկվում

Ահաբեկչության սպառնալիքների պատճառով խստացվել է հսկողությունը ՌԴ մայրաքաղաքի բոլոր 9 կայարաններում: Ռուսական հատուկ ծառայություններն ավելի վաղ Ինտերպոլից նախազգուշացում էին ստացել Մոսկվայում «խոշոր ահաբեկչություններ» կազմակերպելու չեչեն հրամանատարներից մեկի դիտավորության առնչությամբ:

Կայարաններում եւ կից տարածքներում տեղակայվել են տասնյակ հավելյալ տեսախցիկներ: Հիմա դրանք ոչ միայն պահասենյակներում են, այլեւ կառամատույցներում եւ սպասասրահներում: Բացի դրանից, օրական մի քանի անգամ ստուգվում են ստորգետնյա անցումները, տեխնիկական շինությունները եւ դատարկ օժանդակ կառույցները:

Մոսկվայի երկաթգծի բոլոր աշխատակիցները ցուցում են ստացել անհապաղ միլիցիային հայտնել կայարաններում թողնված կասկածելի իրերի, ինչպես նաեւ կասկածելի անձանց մասին: Քաղաքի ՆԳ վարչությունից ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի ստացած տեղեկությունների համաձայն, օրական մի քանի անգամ շներով ստուգումներ են կատարվում սպասասրահներում, ստորգետնյա անցումներում, կառամատույցներում, կայարանամերձ առեւտրային համալիրներում: Զննության են ենթարկվում ժամանողների փաստաթղթերը եւ ուղեբեռները:

Զգալի ջանքեր են պահանջվում նաեւ «հեռախոսային ահաբեկչության» դեմ պայքարելու համար: Մոսկվայի ՆԳ վարչության հերթապահ բաժանմունքում ամեն օր 5-10 կեղծ ահազանգ է ստացվում կայարաններում իբր տեղադրված ռումբերի վերաբերյալ: Հարկ է լինում արձագանքել բոլոր ահազանգերին: «Հեռախոսային ահաբեկիչները», որպես կանոն, դեռահասներ են, հարբեցողներ կամ հոգեպես անհավասարակշիռ անձինք: Սովորաբար հանցագործին հայտնաբերում են հեռախոսազանգից 2-3 ժամ հետո: Յուրաքանչյուր կեղծ ահազանգին հաջորդող որոնումների համար ծախսվում են տասնյակ հազարավոր ռուբլիներ:

Սերբիայի խորհրդարանը հավանեց Հարավսլավիայի մոտալուտ լուծարումը

Սերբիայի խորհրդարանը երկուշաբթի երեկոյան ձայների մեծամասնությամբ ընդունել է ներկայիս Հարավսլավիայի տեղում ստեղծվելիք պետության՝ Սերբիայի ու Չեռնոգորիայի սահմանադրական խարտիան: Խորհրդարանի 250 անդամներից 166-ը քվեարկել է կողմ, 47-ը՝ դեմ: ՌԻԱ գործակալության տվյալներով, երեք փաստաթղթի քննարկումներ են սկսվել Չեռնոգորիայի խորհրդարանում: Ապա շաբաթվա ընթացքում խարտիան կքննարկվի Հարավսլավիայի միութենական խորհրդարանում: Այնտեղ սահմանադրական խարտիայի ընդունումից հետո Հարավսլավիան պաշտոնապես կդադարեցնի գոյությունը:

Ֆրանսպրեսը տեղեկացնում է, որ փաստաթուղթը մշակվել է Սերբիայի եւ Չեռնոգորիայի ներկայացուցիչների 9 ամիս տեւած բանակցությունների շնորհիվ: Սահմանադրական խարտիայի ընդունումը Սերբիայի եւ Չեռնոգորիայի առջեւ կբացի Եվրախորհրդի դռները:

Սերբիայի ու Չեռնոգորիայի դաշնապետության ստեղծումը վերջ կդնի Հարավսլավիայի գոյությանը, որից 90-ական թթ. սկզբներին անջատվել էին Բոսնիան, Մակեդոնիան, Սլովենիան եւ Խորվաթիան: Սերբիան եւ Չեռնոգորիան եւս վերջերս փորձել էին առանձնանալ, բայց Եվրամիությունը թույլ չէր տվել, վախենալով տարածաշրջանում (մասնավորապես Կոսովոյում) անջատական տրամադրությունների խորացումից:

ԱՄՆ-ը կգաղտնազերծի Իրաքին վերաբերող հետախուզական տվյալներ

ԱՄՆ վարչակազմը մտադիր է եկող շաբաթվա սկզբներին գաղտնազերծել Իրաքին վերաբերող հետախուզական տեղեկությունների մի մասը: Դրանց համաձայն, Բաղդադի իշխանությունները միջազգային ընկերակցությունից թաքցրել են իրենց զենքը եւ դրա արտադրության ծրագրերը:

Այդ մասին հաղորդելով՝ ամերիկյան CNN հեռուստաընկերությունն ավելացրել է, որ վերոհիշյալի ապացույցներն են ռազմական արբանյակներից արված լուսանկարները, Բաղդադի որոշ պաշտոնյաների հեռախոսազրույցների ձայնագրությունները:

Հետախուզության անանուն ներկայացուցիչների վկայակոչելով՝ CNN-ը հաղորդել է, որ խոսքը մասնավորապես հրթիռների արձակման կայանքների մասին է: Դրանք քողարկված են բնակելի շենքերում, որպեսզի ամերիկացիները չկարողանան ռմբակոծել:

ԱՄՆ իշխանությունների հայտարարությունն արվեց ՄԱԿ-ի միջազգային տեսչական խմբերի ղեկավարներ Հանս Բլիքսի եւ Մոհամմեդ էլ Բարադեյի զեկուցագրի ընթերցումից ընդամենը մի քանի ժամ անց: Պենտագոնի ղեկավարությունը պնդում է, թե ամերիկյան զորքերը պատրաստ կլինեն ռազմական գործողություններ սկսել փետրվարի կեսերին: Նախագահ Ջորջ Բուշը եւս առիթը բաց չի թողնում հասկացնելու, թե ԱՄՆ-ը եւ իր դաշնակիցները պատրաստ են հակաիրաքյան պատերազմին:

Պ. Ռ.

Ընտրությունները եւ մտավորականությունը

Սոս Սարգսյան. «Մեզանից ամեն մեկը պատասխանատու է այս երկրի համար»

– Պարոն Սարգսյան, ինչպե՞ս եք գնահատում մեր մտավորականության դերն այսօր: Անհրաժե՞շտ է, արդյոք, նրա մասնակցությունը երկրի բարձրագույն իշխանությունների ձեւավորմանը:

– Մեր երկրում չկա այնպիսի հարց, որի համար պատասխանատու չլինի մտավորականությունը: Դա քաղաքականությամբ զբաղվել է նշանակում, թե այլ մի բան կարեւոր չէ: Պարզապես ես գիտեմ, որ հայ մտավորականը, մեծն Թումանյանի օրինակով, պարտավոր է զբաղվել ժողովրդի կյանքով: Իհարկե, պետք է ակտիվ մասնակցություն ունենալ ամեն հարցում, առավել եւս այնպիսի կարեւորագույն խնդրի շուրջ, ինչպիսին նախագահական ընտրություններն են: Դա ճակատագրական խնդիր է մեզ համար: Մանավանդ պետք է ելնենք այն իրողությունից, որ մենք, երկար ժամանակ չունենալով պետականություն, մոռացել ենք համակեցության կանոնները: Հասարակությունը պետք է լուրջ զարգացում ապրի այս իմաստով, կարողանա ստեղծել համակեցություն:

– Ինչպե՞ս հասկանանք Ձեր այս միտքը:

– Իմ ասածի մեջ ես շատ բան եմ դնում: Մտավորականի խնդիրն է, որ օգնի բոլորիս հանդուրժողական դառնալ, որ կարողանանք մինչեւ խորքը հասկանալ, որ ոչ թե «տուն-տուն» ենք խաղում, այլ պետություն ենք ստեղծում, պետականություն, վիթխարի խնդիր ենք իրականացնում: Ինչպես այս, այնպես էլ երկրի հետ կապված այլ հարցեր ու խնդիրներ չեն կարող անտարբեր թողնել իսկական մտավորականին: Սա նաեւ քաղաքացիական պարտք է: Մենք կարող ենք զբաղվել յուրաքանչյուրս մեր գործով, ինչպես մեզ հաճախ հուշում են: Բայց երբ գրողը, նկարիչը, արտիստը, գիտնականը, երաժիշտը, մի խոսքով՝ մտավորականը զբաղվում է իր գործով, ժողովուրդն ասում է՝ «Իսկ դուք ո՞ւր եք, ինչի՞ չեք խառնվում»: Եվ ժողովուրդը ճիշտ է: Այո, մտավորականը պետք է զբաղվի երկրի ամեն գործով, ամեն խնդրով: Ժողովրդի ճակատագիրը չի կարող անտարբեր թողնել իսկապես ճշմարիտ մտավորականին:

– Բայց մեզ մոտ այսպիսի բան է ստացվում. երկու դեպքում էլ՝ մտավորականը ակտիվության կամ անտարբերության պարագայում հարվածների տակ է ընկնում:

– Ես ձեզ մի բան հիշեցնեմ պատմությունից: Երկրորդ համաշխարհային պատերազմում երբ պետք էր երկրորդ ճակատ բացել, երբ պետք էր օգնություն ցույց տրվեր հակաֆաշիստական կոալիցիային, Ռուզվելտի նման քաղաքական հզոր այրը հասկացավ, որ միայն քաղաքական գործիչներով այդ հարցը չի լուծվի: Նա կոչ արեց մտավորականներին՝ օգնել ռազմաճակատին. առաջին հերթին իր մոտ հրավիրեց Չառլի Չապլինին եւ խնդրեց, որ վերջինս երկրով մեկ շրջագայի եւ քարոզչություն անի: Եվ Չապլինը մեծ գործ արեց... Մտավորականությունը ինչպե՞ս կարող է անտարբեր լինել երկրի, ժողովրդի ապագայի նկատմամբ: Չի կարող:

– Հաշված օրեր են մնացել մինչեւ մեր երկրի համար բախտորոշ մի իրադարձությունը՝ ՀՀ նախագահական ընտրությունները: Ինչպիսի՞ դիրքորոշում ունեք:

– Ինձ համար անչափ կարեւոր են նախագահական ընտրությունները: Նախ ուզում եմ ասել. ես որեւէ անձնական հարց չունեմ եւ չեմ էլ կարող ունենալ: Ինձ որպես Սոս Սարգսյանի, հարգել է եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, ինչ-որ չափով հարգում է եւ Ռոբերտ Քոչարյանը... Ով էլ ընտրվի՝ ինձ հարգելու է: Ես խնդիր չունեմ: Իսկ իմ զբաղեցրած պաշտոնը պաշտոն չէ, իմ գործն եմ շարունակում: Չեն ուզի, չեմ անի: Ես սա ուզում եմ շեշտել, որովհետեւ լսել եմ, թե ինձ էլ են մեղադրանքներ ներկայացվում: Սա, իհարկե, ուրիշ խոսակցության հարց է... Մենք պետք է ճշտենք, թե այս պահին ինչ խնդիրներ ունենք լուծելու: Որքան էլ մյուս բոլոր խնդիրները կարեւոր լինեն, այնուամենայնիվ, թիվ մեկ խնդիրը, կարեւորագույնը Արցախի խնդրի լուծումն է: Եթե մենք երբեւէ չկարողանանք Արցախը պահել, կնշանակի, որ պատմության առաջ դավաճան, ստոր ազգ, ստոր ժողովուրդ կլինենք: Որովհետեւ մենք մի ծով արյուն ենք թափել, մեր լավագույն զավակներին կորցրել ենք: Իսկ սա անչափ կարեւոր է: Ուրեմն, առաջին խնդիրը Արցախն է, որովհետեւ Հայաստան երկիրն առանց Արցախի երկիր չի: Այս իմաստով ես մտածում եմ. ո՞ւմ կարող եմ վստահել այս խնդրի լուծումը, եթե ոչ նրան, ով անմիջականորեն Ղարաբաղի պաշտպանության, պատերազմի մասնակիցն է եղել: Իհարկե՝ Ռոբերտ Քոչարյանին: Ես նրան չեմ կարող չվստահել: Չեմ կարող չտեսնել նաեւ, որ այս վերջին տարիներին Ռոբերտ Քոչարյանը կայացավ որպես Նախագահ, որպես պետական այր: Նա միջազգային ճանաչում ունեցավ եւ ճանաչել տվեց մեր երկիրը, նա առաջին անգամ ամենաբարձրագույն՝ ՄԱԿ-ի ամբիոնից խոսեց 1915-ի մասին, նա կարողացավ անձնական փոխհարաբերություններ ստեղծել աշխարհի մեծամեծների հետ (դա շատ կարեւոր է): Եվ վերջապես, ես տեսնում եմ Ռոբերտ Քոչարյանի տքնաջան աշխատանքը: Ես կարծում եմ, որ երբ նա փորձ է ձեռք բերել, երբ ակոսներ է փորել եւ գիտի, թե ակոսում ինչ պիտի ցանվի, ես կարծում եմ, որ սխալ կլինի Նախագահին փոխելը: Իհարկե, ընդդիմադիր դաշտում շատ արժանավոր մարդիկ կան: Ես բոլորին շատ հարգում եմ, նույնիսկ մարդիկ կան, որոնց սիրում եմ: Բայց այս պահին, այսօր պատրաստ, կայացած Նախագահին փոխել նոր, չկայացած մարդով՝ ես սխալ եմ համարում: Համոզված եմ, որ մեկ-երկու տարով ետ կընկնենք մեր առաջընթացից:

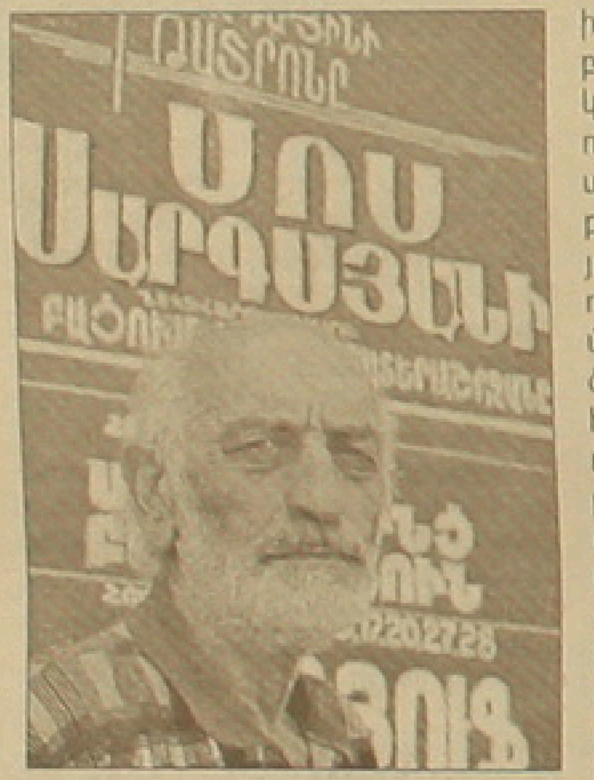

– Բայց եկեք չթաքցնենք, որ կան հարձակումներ Ռոբերտ Քոչարյանի դեմ:

– Այո, հարձակումներ կան եւ շատ են դրանք: Բայց ամեն մեկը հարձակվում է, ամեն մեկը՝ անկախ իր վաստակից: Եվ այս իրավիճակում մտավորականի խոսքը տեղ չի գտնում: Էտպիսի բան է ստացվել. կրակ են արել, ու ամեն մեկը փորձում է իր բաժին փայտը գցել, կրակը թեժացնել: Տեղ չեն թողնում, որ մտավորականն իր ծանրակշիռ քննադատական խոսքն ասի:

– Բայց ընդդիմություն չի կարող չլինել, չէ՞, եթե, իհարկե, մեր երկիրը ժողովրդավարական երկիր ենք ուզում տեսնել:

– Այո, ընդդիմություն պետք է լինի: Բայց եթե նա ավելի բարձր չէ իր բարոյականությամբ (խոսքը մեծ իմաստով եմ ասում), եթե ավելի բարձր չէ, որ իշխանությունը երկյուղի նրա բարոյականությունից, ուրեմն դա ընդդիմություն չէ: Դու ասում ես, թե իշխանությունն անբարոյական է, դու էլ ես անբարոյական, այս դեպքում ի՞նչ տարբերություն: Ընդդիմության խնդիրը միայն քննադատելը չէ, այլ՝ օրինակ ծառայելը իր պահվածքով, փոխհարաբերվելու, ներքին կուլտուրայի որակներով, իմաստությամբ, լրջությամբ, զսպվածությամբ: Ընդդիմության ուժը սրա մեջ պետք է լինի: Տեսեք, ընդդիմության մեջ այսօր մարդիկ կան, որ տարրական կուլտուրա չունեն: Ես այսպիսի մարդկանց ինչպե՞ս ընտրեմ: Ու, վերջապես, ոմանք ատելությամբ են լցված, չէ՞: Ես այսպիսի մարդկանց ինչպե՞ս վստահեմ երկրի ղեկավարումը: Մեզանում պակասում է հանդուրժողականությունը: Մեկս մյուսիս հարգելով միայն երկիրը կարող ենք երկիր դարձնել: Իսկ ինչ վերաբերում է մեր ժողովրդի խնդիրներին, ապա պիտի հասկանանք մի պարզ ճշմարտություն. այս խնդիրները ոչ միայն Նախագահը պետք է լուծի, այլեւ՝ ժամանակը: Խոստումներ տալը հեշտ է: Բայց պետք է դրանց լուծման ճանապարհները ցույց տալ: Գործող Նախագահը կարգախոս ունի, չէ՞, «Աշխատենք միասին»: Շատ իմաստուն կարգախոս է: Այո, միայն մեկը, թեկուզ երկրի Նախագահը միայնակ ոչինչ անել չի կարող: Բոլորս պիտի աշխատենք:

Մեզ այսօր ցնցումներ պետք չեն: Պետք է որքան հնարավոր է հավասարակշիռ, խաղաղ լինել եւ հավատալ գործող Նախագահին, հետեւել նրա կարգախոսին, միասին աշխատել, որպեսզի կարողանանք երկիրը ոտքի կանգնեցնել: Վստահաբար կարող եմ ասել. եթե ցնցումներ չլինեն մեր փոքրիկ երկրում՝ հինգ տարի հետո կյանքը զգալիորեն փոխված կլինի:

Գուցե կլինեն մարդիկ, նաեւ իմ ընկերներից, որ համաձայն չեն լինի ինձ հետ: Բայց եթե դուք պաշտպանում եք ձեր թեկնածուին, ապա ես էլ իրավունք ունեմ իմ կարծիքը հայտնելու: Ես հարգում եմ ձեր մոտեցումը: Կուզեի, որ դուք էլ իմը հարգեիք, որովհետեւ եթե ժողովրդավարություն ենք ուզում ունենալ, ապա պիտի հարգենք բոլորս իրար, հարգենք մեր մոտեցումները: Էս երկիրը կարելի է միայն էս ձեւով պահել: Էսպես պիտի երկիրը պահենք:

Հարցազրույցը վարեց
ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆԸ

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

«Յոհաննես Լեփսիուսի առաքելությունը» մենագրության շուրջ

Հայոց ցեղասպանությանը վերաբերող սկզբնաղբյուրների շարքում առաջնակարգ ու անգնահատելի են գերմանականները: Յոհաննես Լեփսիուսի եւ նրա «Գերմանական առաքելություն Արեւելքում» ընկերության երկարամյա հայանպաստ գործունեությունը, որ սկիզբ առնելով 1895–96 թթ. համիդյան կոտորածներից, շարունակվեց մինչեւ 1943 թ., ունի խիստ բազմաշերտ նկարագիր. որբախնամ աշխատանքների ծավալում, անհատույց բուժսպասարկում, թեժ գրապայքար հակահայկական քարոզչության դեմ, Հայկական հարցի, հայ ժողովրդի իրավունքների հրապարակային պաշտպանություն Գերմանիայում եւ Եվրոպայում, առեւանգված երեխաների եւ կանանց ազատագրում...

Հայ ժողովուրդը Լեփսիուսի հրապարակած դիվանագիտական փաստաթղթերին եւ փաստագրական նյութերին առաջին անգամ իրազեկ դարձավ Վիեննայի Մխիթարյան միաբանության անդամ Հ. Յակոբոս Տաշյանի 1921 թ. հրատարակված «Հայ ազգի տարագրութիւնը գերմանական վաւերագիրներու համեմատ» աշխատության միջոցով: Թեպետ հետագայում արժանահիշատակ շատ ուսումնասիրություններ են կատարվել, սակայն այսօր էլ Լեփսիուսի ժողովածուների հիման վրա լուսաբանվում են հայոց նոր պատմության մութ ու դեռեւս բերի մնացած էջերը, քանի որ բազում հիմնահարցեր դեռեւս զերծ չեն կեղծարարությունից ու նենգափոխումներից, մանավանդ որ մեծ է դրանց քաղաքական նշանակությունը: Ահա այդ հիմնահարցերը լուսաբանելու եւ օտար աղբյուրների հիման վրա հայոց կոտորածների վերաբերյալ թուրքական պատմագիտության եւ այլոց կեղծումներն ու աղավաղումները սրբագրելու գործում զգալի նպաստ կարող է բերել Աշոտ Հայրունու «Յոհաննես Լեփսիուսի առաքելությունը» մենագրությունը՝ պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Բաբկեն Հարությունյանի խմբագրությամբ: Մենագրությունը, որի միջոցով առաջին անգամ գիտական շրջանառության մեջ են դրվում բազմաթիվ արժեքավոր սկզբնաղբյուրներ, բաղկացած է 3 գլուխներից: Առաջինում լուսաբանվում է Լեփսիուսի եւ նրա ընկերության նախապատերազմյան շրջանի հայանպաստ գործունեությունը: Երկրորդ գլուխը նվիրված է աշխարհամարտի տարիներին կատարված աշխատանքներին, իսկ երրորդն ընդգրկում է 1919–1943 թթ. ժամանակաշրջանը: Գրքի հրատարակությունը ֆինանսավորել է Ֆրիդրիխ Էբերտի հիմնադրամը:

Մենագրության շնորհանդեսը տեղի ունեցավ երեկ ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետի դահլիճում, որտեղ գրքի հեղինակ Աշոտ Հայրունուն գնահատանքի ու շնորհավորանքի խոսքեր հղեցին ակադեմիկոս Վարդգես Միքայելյանը, պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Պարույր Մուրադյանը, լեզվաբան Դավիթ Գյուլզադյանը, հայ-գերմանական ընկերության նախագահ Էդիկ Սարոյանը, Ֆրիդրիխ Էբերտի հիմնադրամի Հարավային Կովկասի եւ Միջին Ասիայի երկրներում իրագործվող ծրագրերի համակարգող Վինֆրիդ Շնայդեր-Դետերսը, Հայաստանում Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության դեսպան Հանս-Վուլֆ Բարթելսը եւ այլք: Նրանց խոսքում ընդգծվեց Լեփսիուսի եւ նրա ընկերության հայանվեր գործունեության դարակազմիկ նշանակությունը հայ-գերմանական փոխհարաբերությունների պատմության մեջ, որը կխթանի երկու ժողովուրդների արդի կապերի ամրապնդմանն ու զարգացմանը: Ընդհանուր գնահատմամբ, «Յոհաննես Լեփսիուսի առաքելությունը» մենագրության միջոցով Աշոտ Հայրունին ոչ միայն մեր ազգային տուրքն է մատուցել մեծ հումանիստ Լեփսիուսի հիշատակին, այլեւ ստեղծել է գիտական ու քաղաքական առումներով արժեքավոր աշխատանք, որը կդիմանա ամենախիստ գիտական քննությանը:

Իսկ Գերմանիայի դեսպանը հույս հայտնեց, որ այս տարվա ընթացքում գիրքը կթարգմանվի գերմաներեն եւ Լեփսիուսի անունը կփառավորվի նաեւ իր հայրենիքում:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԲԵՅՐՈՒԹ

Շնորհակալագիր պատգամավոր Հակոբ Գասսարճյանին

Բուրջ Համուդի (Բեյրութ) քաղաքապետ Անդրանիկ Մսըրլյանը շնորհակալագիր է հղել լիբանանյան խորհրդարանի պատգամավոր, ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության ատենապետ Հակոբ Գասսարճյանին՝ առ ի գնահատանք շրջանի բարգավաճմանն ուղղված նրա նախաձեռնության, հաղորդում է լիբանանահայ համայնքի ՌԱԿ պաշտոնաթերթ «Զարթօնք» օրաթերթը:

Այդ առթիվ տպագրված հաղորդագրությունից տեղեկանում ենք, որ հայազգի պատգամավորն անձնական նախաձեռնությամբ հանձն է առել ասֆալտապատել Բուրջ Համուդի՝ առեւտրական այդ եռուն շրջանի 12 փողոցներն՝ իրեն տրամադրված պետական հատկացումների շրջանակներում: Նա այդ քայլին դիմել է՝ հաշվի առնելով շրջանի տնտեսական կարեւորությունն ամբողջ երկրի զարգացման գործում:

Հ. Ծ.

ԱՄՆ

Նշվելու է Վաչե արք. Հովսեփյանի քահանայական ձեռնադրման 50-ամյակը

Մ. Նահանգներում հայկական եկեղեցու Արեւմտյան թեմից ստացված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Արմեն Համբարի նախագահությամբ ստեղծված հոբելյանական հանձնաժողովը որոշել է Բերբանքի (Կալիֆոռնիա) նորակառույց Գալայճյան կենտրոնում մայիսի 3-ին մեծ շուքով նշել Ն. Գ. Վաչե արքեպիսկոպոս Հովսեփյանի քահանայական ձեռնադրման եւ հայկական եկեղեցու ծառայությանն անցնելու 50-ամյակը:

Անթիլիասից Անգլիա, ապա Նյու Ջերսի, Մոնրեալ եւ ի վերջո Լոս Անջելես տեղափոխվելով արքեպիսկոպոսն անցել է Աստծուն եւ հայ հավատքին ծառայելու բեղմնավոր տարեգրություն, որի ընթացքում ԱՄՆ-ի Արեւմտյան թեմն ընդարձակվել է եւ այժմ ընդգրկում է 26 եկեղեցիներ: Որպես դաստիարակ, խաղաղության մարտիկ, խորհրդական, երբեմն նաեւ բանագնաց առաջնորդ հայրն օգնության է հասել ինչպես մեծահասակներին, այնպես էլ երիտասարդներին, ինչպես հավատացյալներին, այնպես էլ մոլորվածներին՝ միշտ նպատակ ունենալով պահպանել հայ համայնքի միասնականությունը: Բազմաթիվ առիթներով նա հայ համայնքը ներկայացրել է Սպիտակ տանը տեղի ունեցած միջոցառումներին: Նվիրված է Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնին: Ըստ հաղորդագրության, նա շարունակելու է մնալ հայկական եկեղեցուն հավատարիմ, բայց անպաշտոն ծառան, երբ մայիսին ընտրվի Արեւմտյան թեմի նոր առաջնորդը:

Հ. Ծ.

Մարզական

Դավիթ Նալբանդյանը լավագույն տասնյակում

Թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնության արդյունքները զգալի փոփոխություններ մտցրեցին պրոֆեսիոնալ թենիսիստների դասակարգման ցուցակում: Ավստրալիայում տարած հաղթանակի շնորհիվ Անդրե Աղասին վաստակեց 200 միավոր եւ միանձնյա գլխավորեց դասակարգման ցուցակը: Մելբուռնում հաջող մրցելույթների շնորհիվ լավագույն տասնյակում իր արժանի տեղն է զբաղեցրել արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանը: Հայաստանի թենիսիստների առաջատար Սարգիս Սարգսյանն էլ իր մարզական կենսագրությունում մեծ հաջողության հասավ Ավստրալիայի բաց առաջնությունում «Մեծ սաղավարտ» մրցաշարերում առաջին անգամ հասնելով մինչեւ 1/8 եզրափակիչ: Դրա շնորհիվ Սարգիսն այժմ 38 միավորով ցուցակում 18-19-րդ տեղերն է բաժանում արգենտինացի Գիլերմո Կորիայի հետ:

Ահա 20 լավագույն թենիսիստների ցանկը.

1. Անդրե Աղասի	200
2. Ռայներ Շուսլեր	163
3. Ուեյն Ֆերեյրա	106
4. Էնդի Ռոդիկ	93
5. Խուան Ֆեռերո	74
6. Յունես էլ-Այնաուի	72
7. Շտեֆան Կուբեկ	59
8. Միխայիլ Յուժնի	55
9. Դավիթ Նալբանդյան	51
10. Սեբաստիան Գրոժան	50
11. Պարադորն Շրիչափհան	50
12. Ֆելիքս Մանտիլյա	46
13. Ժան Գեմբիլ	45
14. Լի Հյուեթ	44
15. Ռոժե Ֆեդերեր	43
16. Գուստավո Կուերտեն	42
17. Նիկոլայ Դավիդենկո	39
18. Սարգիս Սարգսյան	38
19. Գիլերմո Կորիա	38
20. Անդրեաս Վինչեգերա	32

Կանանց դասակարգման ցուցակը գլխավորում է Ավստրալիայի չեմպիոնուհի Սերենա Ուիլյամսը (6989 միավոր): 2-րդ տեղում Վինուս Ուիլյամսն է (5370): Լավագույն տասնյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ Կիմ Կլայստերսը, Ժյուստին Էնենը, Դանիելա Հանտուխովան, Ջենիֆեր Կապրիատին, Ամելի Մորեսմոն, Ելենա Դոկիչը, Մոնիկա Սելեշը, Լինդսեյ Դեւենպորտը:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԱԳՐԵՐ

Լուի վան Գալը հեռացվեց «Բարսելոնից»

Իսպանական «Բարսելոնի» գլխավոր մարզիչ Լուի վան Գալն ակումբի տնօրենների խորհրդի որոշմամբ հեռացվել է թիմից: Ակումբի հետ մարզչի պայմանագրի ժամկետը լրանում էր 2 տարի հետո, ուստի վան Գալին մոտ 5 մլն եվրոյի փոխհատուցում կտրվի: Չնայած որոշմանը, վան Գալը ձեւականորեն դեռեւս հանդիսանում է «Բարսելոնի» մարզիչը: Իսպանիայի լրատվամիջոցներում արդեն հիշատակվում են թիմի գլխավոր մարզչի պաշտոնի հավակնորդները: Նրանցից մեկը Մադրիդի «Ատլետիկոյի» նախկին մարզիչ Ռադոմիր Անտիչն է: Նշվում են նաեւ Բեռնդ Շուստերի («Խերես» Իսպանիա), Արգենտինայի երիտասարդական հավաքականի գլխավոր մարզիչ Մարսելո Պեկերմանի եւ նույնիսկ լեգենդար Լուիս Սեզար Մենոտիի անունները: Վերջինս, ինչպես հայտնի է, 1978 թ. արգենտինացիներին աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսին էր արժանացրել:

Տարօրինակն այն է, որ վան Գալի ղեկավարությամբ «Բարսելոնը» գերազանց էր հանդես գալիս չեմպիոնների լիգայում՝ անցկացրած 8 հանդիպումներն էլ ավարտելով իր օգտին, իսկ ահա երկրի առաջնությունում անվստահ ելույթներ էր ունենում՝ հանգրվանելով 12-րդ տեղում:

Նոր մարզիչը Բրայան Կերն է

Ֆուտբոլի Իռլանդիայի ազգային հավաքականի նոր գլխավոր մարզիչ է նշանակվել Բրայան Կերը: Նա հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնում կփոխարինի Միկ Մակարթիին, որը հրաժարական էր տվել նոյեմբերին: Վերջինիս գլխավորությամբ Իռլանդիայի ընտրանին բավական հաջող հանդես եկավ ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում, սակայն Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարում զիջեց ռուսներին ու շվեյցարացիներին:

Կերի նշանակումը շատերի համար անսպասելի էր: Նա հաղթեց մյուս թեկնածուներին, որոնց թվում էին հայտնի մարզիչներ Բոբի Ռոբսոնը, Պիտեր Ռիդը եւ Ջոն Օլդրիջը, ընդ որում գլխավոր հավակնորդը բուքմեյքերների տվյալներով «Միդլսբրոյի» նախկին մարզիչ, Անգլիայի հավաքականի նախկին ավագ Ռոբսոնն էր: Կերի նորամուտը կկայանա փետրվարի 12-ին շոտլանդացիների հետ ընկերական խաղում: Նրա գլխավորությամբ Իռլանդիայի մինչեւ 16 եւ մինչեւ 18 տարեկանների հավաքականները նվաճել են Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսները, իսկ 20 տարեկանների հավաքականը վերջերս Միացյալ Արաբական Էմիրություններում կայացած միջազգային մրցաշարերում հաղթող է ճանաչվել: Ընտրական մրցաշարում հաջորդ խաղը իռլանդացիները կանցկացնեն մարտի 29-ին, Վրաստանի հավաքականի հետ:

ՏՐԱՆՍՖԵՐ

Ռեբրովը կխաղա «Ֆեներբահչեում»

Երկարատեւ մտորումներից ու բանակցություններից հետո կարծես թե ուկրաինացի ֆուտբոլիստ Սերգեյ Ռեբրովի ֆուտբոլային հետագա ճակատագիրն ուրվագծվում է: Անգլիական «Տոտենհեմը» 1,5 տարով Ռեբրովին վարձավճարով տրամադրել է թուրքական «Ֆեներբահչեին»: Ֆուտբոլիստն արդեն ժամանել է Ստամբուլ, ենթարկվել բժշկական հետազոտության եւ թիմի կազմում մասնակցել առաջին պարապմունքին: Ամենայն հավանականությամբ, շուտով ֆուտբոլիստն ակումբի հետ պայմանագիր կկնքի: Ժամանակին «Տոտենհեմը» Ռեբրովի համար 11 մլն ֆունտ ստեռլինգ էր վճարել Կիեւի «Դինամոյին»: Նրա նորամուտը թիմի կազմում հաջող էր. 2000/01 թթ. մրցաշրջանում նա թիմում խփեց 12 գնդակ: Սակայն գլխավոր մարզիչ Ջորջ Գրեհմին փոխարինած Գլեն Հոդլը Ռեբրովին նստեցրեց պահեստայինների նստարանին եւ հազվադեպ էր նրան խաղադաշտ դուրս բերում: «Ֆեներբահչեի» ղեկավարությունը հուսով է, որ Ռեբրովը կփոխարինի Մոսկվայի «Լոկոմոտիվ» տեղափոխված Ռեւիվոյին: Մնում է, որ Ռեբրովը կարողանա իրեն լավագույն կողմերով դրսեւորել նոր ակումբում:

Ֆրանսիացիները հետաքրքրվում են Ժարդելով

Ֆրանսիական «Պարի Սեն Ժերմեն» ակումբի ղեկավարությունը հետաքրքրվում է Լիսաբոնի «Սպորտինգի» բրազիլացի ռմբարկու Մարիո Ժարդելով, որն անցյալ մրցաշրջանում դարձել էր 42 գոլի հեղինակ եւ արժանացել Եվրոպայի «Ոսկե խաղակոշիկ» մրցանակին: «Պարի Սեն Ժերմենը» «Սպորտինգին» առաջարկում է Ժարդելին փոխանակել հարձակվող Ալոիզիոյի եւ պաշտպան Էլ Կարկուրիի հետ: Սակայն պորտուգալացիները նախընտրում են Ժարդելի փոխարեն գումար ստանալ: «Պարի Սեն Ժերմենն» արդեն մի քանի ամիս թիմի հարձակման առաջատար Ռոնալդինյոյին համաշխարհային մակարդակի խաղընկեր է փնտրում: Ժարդելի ընտրությունը ֆրանսիացիներին ձեռնտու է նաեւ այն առումով, որ ֆուտբոլիստը պորտուգալական անձնագիր ունի եւ լատինաամերիկացի չի համարվում:

529353 ԱՐԱԳ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- **Կգնեմ** 1 կամ 2 սենյականոց բնակարան Երեւանի ցանկացած մասում 7000 ԱՄՆ դոլարով: Զանգահարել 72-21-68:
- **Կգնեմ** Երեւան քաղաքի փոքր կենտրոնում մեկ սենյականոց չվերանորոգված բնակարան մինչեւ 11.000 ԱՄՆ դոլարի սահմանում, իսկ այլ վայրերում վերանորոգված: Զանգահարել 53-36-07, մինչեւ ժամը 21:00:
- **Վաճառվում է** ճաշասենյակի կահույք շատ լավ վիճակում, մուգ շագանակագույն, անփայլ: Հեռ. 645305, Աստղիկ կամ Արտակ
- Աշխատանքի հրավեր ավտոէլեկտրիկ, բարձր որակավորում ունեցող էլեկտրոնիկայի մասնագետ, կարբյուրատոր վերանորոգող վարպետ, ավտոմեքենա լվացողներ, պաստառապատող (обивщик). հեռ. 09-40-80-42, Եղիշե, 34-51-00, Դավիթ Ռեկրյան 34-51-00, Դավիթ
- **Կպարապեմ** անգլերեն մատչելի գնով: Հեռ. 56-79-15
- Վաճառվում է LCD մոնիտոր, գինը 370 ԱՄՆ դոլար, հեռ. 25-79-10, Հրանտ:
- **Վաճառվում է** երկաթյա դուռ 2,10x80 վրա, զանգահարել 73-62-54, Ալվարդին:
- **Կգնեմ** 1 սեն. բնակարան քաղաքի կենտրոնում մինչեւ 11.000$ սահմաններում, հեռ. 53-36-07, առանց միջնորդի:
- **Առաջարկում եմ** վարսավիրական ծառայություններ: Հեռ. 56-79-15, Վիկա:
- **Կգնեմ** դիմորդ ճաղոնական կամ գերմանական արտադրության: Հեռ. 454026:
- **Վաճառվում է** գերմանական (շոլս) դաշնամուր լավ վիճակում, խոլ եւ սեղան (ռումինական): Հեռ. 265555, 267691:
- **Վաճառվում է** 3 սենյականոց բնակարան Ավանում, Թումանյան 9, բն. 31, 9/8, 80/48 քմ: Գինը 9.500 դոլար: Հեռ. 618196, Կարինե: Կամ փոխանակում 1 եւ 2 սենյականոց բնակարաններով:

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔ

«Արարատը» մեկնեց Ծաղկաձոր

Ֆուտբոլի ՀՀ առաջնության եւ գավաթի խաղարկությանը նախապատրաստվող Երեւանի «Արարատի» ֆուտբոլիստները Ծաղկաձորում սկսել են ուսումնամարզական հավաքը: Դա նոր մրցաշրջանի նախապատրաստության 2-րդ փուլն է: Թիմի կազմում առայժմ առանձնակի փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել: Արարատցի Արամ Սարգսյանը մարզվում է «Բանանցում» եւ թիմի հետ մեկնել է Կիպրոս: Բանակցություններ են ընթանում Տիգրան Եսայանի՝ «Արարատ» տեղափոխման վերաբերյալ: Շուտով թիմում կհայտնվեն նոր լեգեոներներ: Զուգահեռաբար աշխատանքներ են տարվում դուբլ թիմի՝ «Արարատ-2»-ի համալրման ուղղությամբ: Այս թիմը հավանաբար կգլխավորի Արամայիս Տոնոյանը:

«Պանաթինայկոսի» վիճակը չի բարելավվում

Հունական «Պանաթինայկոսը» ոչ մի կերպ չի կարողանում շտկել մրցաշարային դրությունը: Առայժմ Քարամյան եղբայրների ներկայությունն էլ առանձնապես չի անդրադառնում թիմի մրցելույթների վրա: Առաջնության 16-րդ տուրում «Պանաթինայկոսը» հյուրընկալվելիս ոչ-ոքի (1-1) ավարտեց հանդիպումը «Արիսի» հետ: Դաշտի տերերը հաշիվը բացել էին 13-րդ րոպեին, իսկ «Պանաթինայկոսը» պարտությունից խուսափեց 85-րդ րոպեին խփած գոլի շնորհիվ: «Պանաթինայկոսը» առայժմ 7 միավորով եզրափակում է աղյուսակը: Առաջնության հետնապահը 4 միավորով հետ է մնում «Ակրատիտոսից» եւ «Իոնիկոսից»: Առաջատարը՝ «Պանաթինաիկոսը» 1-0 հաշվով հաղթելով ՊԱՕԿ-ին, 35 միավորով գլխավորում է աղյուսակը: Թիմը 6-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց: Երբ հոկտեմբերին թիմի ղեկը կրկին գլխավորեց ուրուգվայցի մասնագետ Սերխիո Մարգարյանը, «Պանաթինաիկոսն» արդեն 13 խաղ ընթանում է առանց պարտության: 2-րդ տեղում ընթացող «Օլիմպիակոսը» (33 միավոր) հյուրընկալվելիս 4-1 հաշվով հաղթեց «Կալիթեային»: Հաջողության հասավ նաեւ ԱԵԿ-ը (29 միավոր)՝ պարտության մատնելով «Էգալեոյին» (3-2):

Առաջատարը պարտվեց

Իտալական առաջնության առաջատար «Միլանը» 18-րդ տուրում անհաջողության մատնվեց: «Ուդինեզեի» հետ արտագնա խաղում «Միլանը» 0-1 հաշվով զիջեց մրցակցին: Միակ գոլը 36-րդ րոպեին 11 մ հարվածով խփեց Պիզարոն: «Միլանի» անհաջողությունը հնարավորություն տվեց «Ինտերին» միավորներով հավասարվել առաջատարին: «Ինտերը» սեփական հարկի տակ 3-0 հաշվով հաղթեց «Էմպոլիին»: Հանդիպման հերոսն առաջնության լավագույն ռմբարկու Քրիստիան Վիերին է, որը դարձավ «հեթ-տրիկի» հեղինակ՝ իր գոլերի թիվը հասցնելով 16-ի: Երկու թիմերն էլ վաստակել են 39-ական միավոր: Նրանցից մեկ միավորով հետ է մնում «Յուվենտուսը», որը 2-0 հաշվով հաղթեց «Պյաչենցային»: Առաջին գոլն իր օգտին գրանցեց Դել Պիեռոն՝ խփելով առաջնությունում 12-րդ գնդակը: «Յուվենտուսը» շրջանցեց «Լացիոյին» (36 միավոր), որը սեփական հարկի տակ զիջեց «Ռեջինային» (0-1): Մյուս խաղերում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները. «Պերուջա»-«Կեւո»՝ 1-0, «Բրեշիա»-«Պարմա»՝ 1-1, «Բոլոնիա»-«Թորինո»՝ 2-2, «Կոմո»-«Ռոմա»՝ 2-0, «Մոդենա»-«Ատալանտա»՝ 0-2:

Վախճանվել է Վալերի Բրումելը

61 տարեկանում վախճանվել է խորհրդային լեգենդար բարձրացատկորդ Վալերի Բրումելը: 60-ական թթ. աշխարհահռչակ բարձրացատկորդն իր հաջող մրցելույթներով բազմիցս միջազգային մրցասպարեզներում հիացմունք է պատճառել մարզասերներին: 1962 թ. նա նվաճել էր Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը, իսկ երկու տարի անց դարձել ամառային օլիմպիական խաղերի հաղթող: Բրումելը ԽՍՀՄ բազմակի չեմպիոն էր, աշխարհի եւ Եվրոպայի առաջնությունների մրցանակակիր ու ռեկորդակիր: Բրումելի հարազատներին ու մերձավորներին իր ցավակցությունն է հայտնել նաեւ ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը:

Արսեն կտեղափոխվի Ճապոնիա

Պարագվայցի ֆուտբոլիստ Ֆրանսիսկո Արսեն մտադիր է բրազիլական «Պալմեյրասից» տեղափոխվել Ճապոնիա: Հաջորդ մրցաշրջանում նա հանդես կգա Օսակայի «Գամբա» թիմում: Պարագվայցին համարվում է տուգանային հարվածների լավագույն իրացնողներից մեկը: Իր խփած 57 գոլերից 22-ը նա անցկացրել է տուգանային, 28-ը՝ 11 մ հարվածներով: Նման բարձր ցուցանիշների համար հաճախ Արսեին համեմատում են անգլիացի Դեւիդ Բեքհեմի հետ:

Ա լծրեքի սենյակում

28.01.03- 16-րդ օր

Օրն սկսվեց բարձր տրամադրությամբ: Ի տարբերություն Սուսաննայի, Կարենի հետ մասնակիցները հեշտությամբ մտերմացան: Երգերից ու խաղաթղթերից հետո նրանց հետ զրուցեց պրն Ալֆրեդը: Նա դրական միավոր տվեց նախորդ օրվա խաղի նախաձեռնողին՝ Կարինեին: Թույլ տվեց ստանալ նամակները, դրանք, ինչպես միշտ, բազմաթիվ էին: Պրն Ալֆրեդը պահանջեց նամակները կարդալ երեկոյան 10-ից հետո: Զրույցից հետո մասնակիցները շնորհակալություն հայտնեցին հեռուստադիտողներին եւ նամակագիրներին: Նրանք ցանկություն հայտնեցին ծանոթանալ նաեւ հեռուստադիտողների դիտողություններին: Պրն Ալֆրեդը ծանծրալի խաղի պատճառով Սուսաննային զրկեց անձեռնմխելիությունից, իսկ քվեարկությունը տեղափոխեց հաջորդ օրը: Հերթական մասնակիցը կլքի խաղը մյուսների ձայների հիման վրա, իսկ հաջորդը՝ հեռուստադիտողների զանգերի: Փաստորեն չի բացառվում, որ խաղը կլքի Սուսաննան: Անձեռնմխելիության իրավունք ունի միայն Կարենը, սակայն հազիվ թե նրա բացասական ձայները շատ լինեն: Մինչ մասնակիցները ստեղծագործում էին ապագա ներկայացման սցենարը, պրն Ալֆրեդը երկարատեւ զրույց ունեցավ նրանց հետ: Նրան հետաքրքրում էր Կարենի կարծիքը մասնակիցների մասին: Կարենի խոսքերով, մասնակիցների մեջ գերակշռում է նախանձը: Պրն Ալֆրեդը հերթական քվեարկությունից առաջ մասնակիցներին մտցրեց հերթական անակնկալը՝ Ալֆրեդի սենյակ այցելեցին Հայկոն եւ Մկոն: Նրանց ներկայությունը ոգեւորեց մասնակիցներին: Հայկոն ու Մկոն առաջարկեցին մի խաղ, որը շատ նման էր «Մութ պատմություններ» խաղին:

«ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ» ԲԲԸ

www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am www. agrobank.am

Փոխանցում AGRO - UKRAINE համակարգով

Դրամական փոխանցումներն այս համակարգով իրականացվում են "Государственный ощадный банк Украины» ԲԲԸ-ի եւ «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ-ի մասնաճյուղերի միջոցով՝ ԱՄՆ դոլարով, հաճախորդների անձնագրային տվյալների հիման վրա, առանց բանկային հաշիվ բացելու: Համակարգում ընդգրկված են փոխանցումների իրականացման եւ վճարման ավելի քան 385 կետեր Ուկրաինայում եւ «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ բոլոր մասնաճյուղերը հանրապետության ամբողջ տարածքում՝ 35 մասնաճյուղ: Գումարը հասցեատիրոջը հասնում է առավելագույնը 3 բանկային օրվա ընթացքում՝ ինչպես Հայաստանից Ուկրաինա, այնպես էլ հակառակ ուղղությամբ: Դրամական փոխանցումների այս լայն ցանցը հնարավորություն է ընձեռում գումարները հասցեատիրոջը փոխանցել վճարելով ընդամենը 2%: Միջնորդավճարը գանձվում է եւ փոխանցողից՝ փոխանցվող գումարի 1.0%-ի չափով, եւ ստացողից՝ ստացվող գումարի 1.0%-ի չափով:

ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ ԲԲԸ 5000 ԱՄՆ ԴՈԼԱՐ ԵՒ ԱՎԵԼԻ ԿԱՆԽԻԿ ՄՈՒՏՔԱԳՐՎԱԾ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՒՄ Է ԱՆՎՃԱՐ

❖ Աննախադեպ առաջարկ

Դրամական փոխանցումներ իրականացնող հաճախորդներին առավել բարենպաստ պայմաններ առաջարկելու նպատակով ս.թ. հուլիսի 01-ից «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ ոչ միայն բավականաչափ իջեցրել է դրամական փոխանցումներից գանձվող միջնորդավճարները, այլ նաեւ ներդրել է փոխանցումներն իրականացնելու <u>անվճար</u> տարբերակ, որի էությունը կայանում է նրանում, որ բոլոր ֆիզիկական կամ իրավաբանական այն անձինք, ովքեր «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ միջոցով կփոխանցեն 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումար, փոխանցումը կիրականացնեն <u>անվճար</u>: Պետք է նշել, որ վերը նշվածը վերաբերում է միայն կանխիկ մուտքագրված 5000 ԱՄՆ դոլար եւ ավելի գումարների փոխանցմանը:

AGRO-UNISTREAM EXPRESS

«Հայագրոբանկի» մասնաճյուղերում իրականացվող դրամական փոխանցումներին ավելացել է եւս մեկը՝ AGRO-UNISTREAM EXPRESS համակարգը: Այս համակարգով կարելի է փոխանցումներ իրականացնել ՌԴ մայրաքաղաքից Հայաստանի ցանկացած շրջան, բացառությամբ Երեւանի: Փոխանցումներն իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով, առանց հատուկ հաշիվ բացելու: Նշված համակարգով փոխանցումներ կարելի է իրականացնել «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերից, բացառությամբ Երեւան քաղաքի մասնաճյուղերի: Փոխանցման համար (անկախ գումարի չափից) վճարվում է գումարի 1 տոկոսը:

AGRO-AR-EXPRESS

Դրամական փոխանցումների այս համակարգի առավելությունն այն է, ծրագրի մեջ ներգրավված են «Հայագրոբանկի», «ԱՌԷԿՍԻՄԲԱՆԿԻ» եւ ռուսաստանյան «ԻՄՊԷԿՍԲԱՆԿԻ» բազմաթիվ մասնաճյուղեր ու բաժանմունքներ (հաճախորդների սպասարկման մոտ 100 կետ), ինչը հնարավորություն է տալիս դրամական փոխանցումներ իրականացնել Ռուսաստանի ցանկացած քաղաքից Հայաստանի ամենահեռավոր շրջաններ: Փոխանցումները կատարվում են ԱՄՆ դոլարով, անձնագրային տվյալների հիման վրա, առանց հատուկ հաշիվ բացելու: Անխափան գործող լայնածավալ ցանցը հնարավորություն է ընձեռում AGRO-AR-EXPRESS դրամական փոխանցումների ծրագրում ընդգրկված մասնաճյուղերի ու բաժանմունքների միջոցով Հայաստանից Ռուսաստան եւ հակառակ ուղղությամբ փոխանցումներ կատարել գործ գներով:
AGRO-AR-EXPRESS համակարգում ընդգրկված են «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերը, բացառությամբ Երեւանի:

ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿԸ	ՍԱԿԱԳՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔՆԵՐ	
AGRO-AR-EXPRESS ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով
1 Փոխանցում ՌԴ-ՀՀ ուղղությամբ	-	1%
2 Փոխանցում ՀՀ-ՌԴ ուղղությամբ	-	0,75%

AGRO-ALFA-EXPRESS

Մոսկվայից Հայաստան եւ հակառակ ուղղությամբ դրամական փոխանցումների այս համակարգն իրականացվում է ինչպես ռուսական ռուբլով, այնպես էլ ԱՄՆ դոլարով: Ձեզ բացառիկ հնարավորություն է տրվում Մոսկվայից Հայաստան փոխանցել դրամական միջոցներ՝ վճարելով միայն կանխիկի ստացման համար:
Փոխանցումների սեղմ ժամկետների ապահովման համար օգտագործվում են հատուկ մշակված փոխանցումային բլանկների ձեւեր, որոնք դյուրացնում են փոխանցումների իրականացումը եւ երաշխավորում դրանց հուսալիությունը: AGRO-ALFA-EXPRESS համակարգի նախախափան գործունեությունը ապահովում են «Հայագրոբանկը» իր 36 մասնաճյուղերով եւ Ռուսաստանի «ԱԼՖԱԲԱՆԿԸ»՝ մոսկովյան 20 մասնաճյուղերով: Ընդ որում, AGRO-ALFA-EXPRESS դրամական փոխանցումներում մասնագիտացած «Տվերսկայա խնայողական բաժանմունքը» (103006, Տվերսկայա 16/2, հեռ.9375376) աշխատում է առանց հանգստյան օրերի:
AGRO-ALFA-EXPRESS դրամական փոխանցումներն իրականացնում են «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերը:

ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿԸ	ՍԱԿԱԳՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔՆԵՐ		
AGRO-ALFA-EXPRESS ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ	ՀՀ դրամով	ՌԴ ռուբլով	ԱՄՆ դոլարով
1 Փոխանցում ՌԴ-ՀՀ ուղղությամբ	-	-	1%
2 Փոխանցում ՀՀ-ՌԴ ուղղությամբ	-	0,7%	0,3%

WESTERN UNION

«Հայագրոբանկում» իրականացվում է ռեզիդենտ եւ ոչ-ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար դրամական փոխանցումներ առանց բանկային հաշիվների բացման՝ Western Union դրամական փոխանցումների համակարգի կիրառմամբ: Այն թույլ է տալիս հաշված րոպեների ընթացքում աշխարհի ցանկացած ծայրից միջոցներ փոխանցել Հայաստանում գտնվող անձանց եւ հակառակը: Ներկայումս այս ծառայությունը մատուցվում է «Հայագրոբանկի» 35 մասնաճյուղերում:

2001 թ. հոկտեմբերի 3-ից ուժի մեջ են մտել Western Union վճարային համակարգով դրամական փոխանցումներից գանձվող նոր սակագներ (ԱՄՆ դոլարով)

Գումար	Սակագին
50.0 կամ պակաս	13.00
50.01-100.00	15.00
100.01-200.00	22.00
200.01-300.00	29.00
300.01-400.00	34.00
400.01-500.00	40.00
500.01-750.00	45.00
750.01-1,000.00	50.00
1,000.01-1,500.00	75.00
1,500.01-1,750.00	80.00
1,750.01-2,000.00	90.00
2,000.01-2,500.00	110.00
2,500.01-3,000.00	120.00

3,000.00 ԱՄՆ դոլարից բարձր գումարների ուղարկման համար յուրաքանչյուր 500 ԱՄՆ դոլարի համար գումարվում է 20 ԱՄՆ դոլար:

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ վաճառում է իր սեփականությունը հանդիսացող հետեւյալ անշարժ գույքը

Հ/Հ	Գտնվման հասցե (վայրը)
1	ք.Երեւան, Քանաքեռ,1 նրբ. 35 տուն II հարկանի առանձնատուն 140 քմ մակերեսով, 600 քմ հողամաս
2	ք.Երեւան Մ.Գորկու փող. 43 II հարկանի առանձնատուն 0.0253 հա հողամաս, 250 քմ մակերեսով
3	ք.Երեւան, Նուբարաշենի 2/1 (կից խանութ) 0.0206 հա հողամաս, 88.41 քմ մակերեսով
4	ք.Երեւան, գյուղ Հաղթանակ, խճուղի 7 ավտոձեռնարկություն
5	ք.Ջերմուկ, Առողջարան, 10 հարկանի, , (կիսակառույց), 20200 քմ մակերեսով, 2 հա տարածքով
6	Արմավիրի մարզ, գյուղ Մեծամավան ադմինիստրատիվ շենք, 5835 քմ մակերեսով, 0.25 հա հողամասով
7	ք. Գավառ, «Սարք» ԲԲԸ մեխանիկական գործարան
8	ք. Ծաղկաձոր, մանկական ճամբար (կիսակառույց) 1900 քմ մակերեսով, 2 հա հողամասով

Առաջարկով շահագրգիռ անձինք եւ կազմակերպությունները կարող են դիմել Հայագրոբանկ ԲԲԸ (Երեւան, Խորենացի 7ա)

Հեռ. 53-54-71, 53-58-32

«Հայագրոբանկ» ԲԲԸ բոլոր մասնաճյուղերում տրամադրվում են ոսկու գրավադրմամբ վարկեր 15 րոպեի ընթացքում